

შპს ავერსი-რაციონალი

ფინანსური და მმართველობის ანგარიშგება

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

სარჩევი:

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
---------------------------------------	---

ფინანსური ანგარიშგება

მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	6
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	7
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება	8
ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება	9

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ზოგადი ინფორმაცია	10
2. მომზადების საფუძველი.....	10
3. არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკა	13
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და მსჯელობები	21
5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა	22
6. ამონაგები	25
7. მიწოდების ხარჯები.....	25
8. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	25
9. ძირითადი საშუალებები.....	26
10. აქტივების გამოყენების უფლება.....	26
11. არამატერიალური აქტივები.....	27
12. მარაგები	27
13. გაცემული სესხები.....	27
14. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები.....	28
15. ფული და ფულის ეკვივალენტები	28
16. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	28
17. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან.....	29
18. პირობითი და სახელშეკრულებო ვალდებულებები.....	29
19. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები	29
მმართველობის ანგარიშგება	30

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს „ავერსი-რაციონალის“ მფლობელებს და ხელმძღვანელობას

დასკვნა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

მოსაზრება

ჩავატარეთ შპს ავერსი რაციონალის (შემდგომში კომპანია) თანდართული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების, კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგების და ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებისგან, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისა და სხვა განმარტებითი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებს და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ - ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებელნი ვართ კომპანიისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს საქართველოში; გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესსს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

განსაკუთრებული გარემოებების ამსახველი აზრები

ჩვენ ყურადღებას ვამახვილებთ ფინანსური ანგარიშგების მე-17 შენიშვნაზე, რომელიც აღწერს, რომ 2024 და 2023 წლის 31 დეკემბრის დასრულებულ წელს კომპანიის ამონაგების არსებითი ნაწილი წარმოქმნილია დაკავშირებულ მხარესთან ოპერაციების შედეგად. ამ საკითხთან მიმართებაში ჩვენი მოსაზრება არ არის მოდიფიცირებული.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია, რომელიც შეტანილია თანდართულ მმართველობის ანგარიშგებაში მიღებული გვექონდა აუდიტორის დასკვნის თარიღისთვის და მასზე პასუხისმგებელია კომპანიის ხელმძღვანელობა. ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს ზემოხსენებულ სხვა ინფორმაციას.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციასაც და განვიხილოთ, არის თუ არა ის არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციაში, გვევალება ამ ფაქტის ინფორმირება. ამასთან დაკავშირებით, ჩვენ არ აღმოგვიჩენია ისეთი საკითხი, რომლის შესახებაც აუცილებელი იქნებოდა ინფორმირება.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

კომპანიის ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ასევე, შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია შეაფასოს და, საჭიროების შემთხვევაში, განმარტოს საქმიანობის უწყვეტობა და მასთან დაკავშირებული საკითხები. ასევე, ანგარიშგება მოამზადოს საქმიანობის უწყვეტობის დაშვების საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია, ოპერაციების შეჩერება ან არ აქვს, ამის გარდა, სხვა არჩევანი.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირები პასუხისმგებელნი არიან კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მივიღოთ გონივრული რწმუნება, შეიცავს თუ არა მოცემული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს და გავცეთ დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება არის რწმუნების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებითი უზუსტობების გამოვლენას.

უზუსტობები შესაძლოა წარმოიშვას თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად და არსებითად განიხილება, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც მიიღება წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე.

აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) თანახმად, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ვადგენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკებს, ვგეგმავთ და ვასრულებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობის ვერ აღმოჩენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, ინფორმაციის არასწორად წარმოდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას;
- შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე;
- ვაფასებთ გამოყენებული სადრიცხვო პოლიტიკების მიზანშეწონილობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სადრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების გონივრულობას;
- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს სადრიცხვო საფუძვლის გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ეჭვის ქვეშ დააყენოს კომპანიის უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, აუდიტორის

დასკვნაში ყურადღებას გავამახვილებთ შესაბამის ინფორმაციაზე ფინანსურ ანგარიშგებაში ან, თუ ამგვარი ინფორმაცია არაადეკვატური იქნება, შევცვლით ჩვენს დასკვნას. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა აიძულოს კომპანია შეწყვიტოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით;

- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების ზოგად წარდგენას, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.

სხვა საკითხებთან ერთად ჩვენ კომუნიკაცია გვაქვს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან აუდიტის მასშტაბზე, ვადებსა და აუდიტის შედეგად აღმოჩენილი მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ, მათ შორის, შიდა კონტროლის ნაკლოვანებების შესახებ.

დასკვნა სხვა საკანონმდებლო და მარეგულირებელ მოთხოვნებზე

მოსაზრება

აუდიტის დროს ჩატარებულ სამუშაოზე დაყრდნობით გამოვთქვამთ მოსაზრებას, რომ:

- 2024 წლის მმართველობის ანგარიშგება ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით თანხვედრაშია ამავე წლის ფინანსურ ანგარიშგებასთან და მოიცავს “ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან კომპანიის მმართველობის ანგარიშგება მოამზადონ „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან კომპანიის მმართველობის ანგარიშგების მომზადების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ჩვენი პასუხისმგებლობაა, გამოვთქვათ მოსაზრება კომპანიის მიერ წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანხვედნილობაზე და მოიცავს თუ არა იგი “ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

გარიგების პარტნიორი, რომელიც პასუხისმგებელია აუდიტზე, რომლის შედეგებიც ასახულია დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნაში, არის:

ივანე ჟუჟუნაშვილი (რეესტრში რეგისტრაციის ნომერი SARAS-A-720718)

შპს „ბიდიო აუდიტის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

4 ივნისი 2025

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს „ავერსი-რაციონალის“ მფლობელებს და ხელმძღვანელობას

დასკვნა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

მოსაზრება

ჩავატარეთ შპს ავერსი რაციონალის (შემდგომში კომპანია) თანდართული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების, კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგების და ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებისგან, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისა და სხვა განმარტებითი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებს და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ - ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებელი ვართ კომპანიისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს საქართველოში; გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

განსაკუთრებული გარემოებების ამსახველი აზრები

ჩვენ ყურადღებას ვამახვილებთ ფინანსური ანგარიშგების მე-17 შენიშვნაზე, რომელიც აღწერს, რომ 2024 და 2023 წლის 31 დეკემბრის დასრულებულ წელს კომპანიის ამონაგების არსებითი ნაწილი წარმოქმნილია დაკავშირებულ მხარესთან ოპერაციების შედეგად. ამ საკითხთან მიმართებაში ჩვენი მოსაზრება არ არის მოდიფიცირებული.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია, რომელიც შეტანილია თანდართულ მმართველობის ანგარიშგებაში მიღებული გვექონდა აუდიტორის დასკვნის თარიღისთვის და მასზე პასუხისმგებელია კომპანიის ხელმძღვანელობა. ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს ზემოხსენებულ სხვა ინფორმაციას.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციასაც და განვიხილოთ, არის თუ არა ის არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციაში, გვევალება ამ ფაქტის ინფორმირება. ამასთან დაკავშირებით, ჩვენ არ აღმოგვიჩენია ისეთი საკითხი, რომლის შესახებაც აუცილებელი იქნებოდა ინფორმირება.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

კომპანიის ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ასევე, შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია შეაფასოს და, საჭიროების შემთხვევაში, განმარტოს საკმარიანობის უწყვეტობა და მასთან დაკავშირებული საკითხები. ასევე, ანგარიშგება მოამზადოს საკმარიანობის უწყვეტობის დაშვების საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია, ოპერაციების შეჩერება ან არ აქვს, ამის გარდა, სხვა არჩევანი.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირები პასუხისმგებელნი არიან კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მივიღოთ გონივრული რწმუნება, შეიცავს თუ არა მოცემული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს და გავცეთ დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება არის რწმუნების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებითი უზუსტობების გამოვლენას.

უზუსტობები შესაძლოა წარმოიშვას თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად და არსებითად განიხილება, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც მიიღება წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე.

აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) თანახმად, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ვადგენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკებს, ვგეგმავთ და ვასრულებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობის ვერ აღმოჩენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, ინფორმაციის არასწორად წარმოდგენას ან შიდა კონტროლის უგულვებელყოფას;
- შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე;
- ვაფასებთ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკების მიზანშეწონილობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების გონივრულობას;
- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს სააღრიცხვო საფუძვლის გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ექვსი ქვეშ დააყენოს კომპანიის უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღებას გავამახვილებთ შესაბამის

ინფორმაციაზე ფინანსურ ანგარიშგებაში ან, თუ ამგვარი ინფორმაცია არაადეკვატური იქნება, შევცვლით ჩვენს დასკვნას. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა აიძულოს კომპანია შეწყვიტოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით;

- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების ზოგად წარდგენას, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.

სხვა საკითხებთან ერთად ჩვენ კომუნიკაცია გვაქვს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან აუდიტის მასშტაბზე, ვადებზე და აუდიტის შედეგად აღმოჩენილი მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ, მათ შორის, შიდა კონტროლის ნაკლოვანებების შესახებ.

დასკვნა სხვა საკანონმდებლო და მარეგულირებელ მოთხოვნებზე

მოსაზრება

აუდიტის დროს ჩატარებულ სამუშაოზე დაყრდნობით გამოვთქვამთ მოსაზრებას, რომ:

- 2024 წლის მმართველობის ანგარიშგება ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით თანხვედრაშია ამავე წლის ფინანსურ ანგარიშგებასთან და მოიცავს “ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან კომპანიის მმართველობის ანგარიშგება მოამზადონ „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან კომპანიის მმართველობის ანგარიშგების მომზადების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ჩვენი პასუხისმგებლობაა, გამოვთქვათ მოსაზრება კომპანიის მიერ წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანხვედნილობაზე და მოიცავს თუ არა იგი “ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

გარიგების პარტნიორი, რომელიც პასუხისმგებელია აუდიტზე, რომლის შედეგებიც ასახულია დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნაში, არის:

ივანე ჟუჟუნაშვილი (რეესტრში რეგისტრაციის ნომერი SARAS-A-720718)

შპს „ბიდიო აუდიტის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

4 ივნისი 2025

შპს ავერსი-რაციონალი

მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(ლარში)

	შენიშვნა	2024	2023
ამონაგები	6	63,770,974	59,765,447
გაყიდული პროდუქციის თვითღირებულება		(36,548,057)	(35,021,842)
საერთო მოგება		27,222,917	24,743,605
მიწოდების ხარჯები	7	(10,211,464)	(9,152,360)
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	8	(5,755,377)	(5,641,055)
სავაჭრო მოთხოვნების გაუფასურების აღდგენა/(ხარჯი)	14	260,000	(832,920)
საოპერაციო მოგება		11,516,076	9,117,270
გაცემული სესხის გაუფასურების ხარჯი	13	(149,184)	(104,604)
საპროცენტო შემოსავალი		82,066	117,516
საპროცენტო ხარჯი	10	(159,154)	(168,356)
წმინდა მოგება/(ზარალი) საკუროსო სხვაობიდან		193,055	(247,181)
მოგება დაბეგვრამდე		11,482,859	8,714,645
მოგების გადასახადის ხარჯი		(1,018,210)	(34,484)
წმინდა მოგება		10,464,649	8,680,161
სხვა სრული შემოსავალი		-	-
სრული შემოსავალი		10,464,649	8,680,161

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2025 წლის 4 ივნისს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

მალხაზ კურტანიძე

ფინანსური დირექტორი

ალექსანდრე ჯანაშია

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის
(ლარიში)

	შენიშვნა	2024	2023
ამონაგები	6	63,770,974	59,765,447
გაყიდული პროდუქციის თვითღირებულება		(36,548,057)	(35,021,842)
საერთო მოგება		27,222,917	24,743,605
მიწოდების ხარჯები	7	(10,211,464)	(9,152,360)
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	8	(5,755,377)	(5,641,055)
სავაჭრო მოთხოვნების გაუფასურების აღდგენა/(ხარჯი)	14	260,000	(832,920)
საოპერაციო მოგება		11,516,076	9,117,270
გაცემული სესხის გაუფასურების ხარჯი	13	(149,184)	(104,604)
საპროცენტო შემოსავალი		82,066	117,516
საპროცენტო ხარჯი	10	(159,154)	(168,356)
წმინდა მოგება/(ზარალი) საკურსო სხვაობიდან		193,055	(247,181)
მოგება დაბეგვრამდე		11,482,859	8,714,645
მოგების გადასახადის ხარჯი		(1,018,210)	(34,484)
წმინდა მოგება		10,464,649	8,680,161
სხვა სრული შემოსავალი		-	-
სრული შემოსავალი		10,464,649	8,680,161

2024 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2025 წლის 4 ივნისს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

მალხაზ კურტანიძე

ფინანსური დირექტორი

ალექსანდრე ჯანაშია

შპს ავერსი-რაციონალი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ლარში)

	შენიშვნა	2024	2023
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	9	9,019,115	7,936,176
აქტივის გამოყენების უფლება	10	1,132,897	1,258,688
არამატერიალური აქტივები	11	337,626	222,994
		10,489,638	9,417,858
მოკლევადიანი აქტივები			
მარაგები	12	8,627,120	11,039,535
გაცემული სესხები	13	670,197	1,161,186
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	14	34,243,534	25,102,635
ფული და ფულის ეკვივალენტები	15	131,402	122,773
		43,672,253	37,426,129
სულ აქტივები		54,161,891	46,843,987
კაპიტალი და ვალდებულებები			
საწესდებო კაპიტალი		2,000	2,000
გაუნაწილებელი მოგება		26,491,696	21,796,901
		26,493,696	21,798,901
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
საიჯარო ვალდებულებები	10	1,353,537	1,455,940
		1,353,537	1,455,940
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
საიჯარო ვალდებულებები	10	124,790	114,567
გადასახდელი დივიდენდები		21,842,237	18,624,152
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	16	4,347,631	4,850,427
		26,314,658	23,589,146
სულ ვალდებულებები		27,668,195	25,045,086
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		54,161,891	46,843,987

შპს ავერსი-რაციონალი

კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის
(ლარში)

	საკუთარი კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
31 დეკემბერი 2022	2,000	15,865,200	15,867,200
დივიდენდის განაწილება	-	(2,748,460)	(2,748,460)
სრული შემოსავალი	-	8,680,161	8,680,161
31 დეკემბერი 2023	2,000	21,796,901	21,798,901
დივიდენდის განაწილება	-	(5,769,854)	(5,769,854)
სრული შემოსავალი	-	10,464,649	10,464,649
31 დეკემბერი 2024	2,000	26,491,696	26,493,696

შპს ავერსი-რაციონალი

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის
(ლარში)

	შენიშვნა	2024	2023
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მოგება დაბეგვრამდე		11,482,859	8,714,645
კორექტირებები:			
ცვთა და ამორტიზაცია		1,498,712	1,439,423
ფინანსური აქტივების გაუფასურების (ხარჯი)/აღდგენა	13:14	(110,816)	937,524
მარაგების გაუფასურების ხარჯი	8	687,234	693,631
საპროცენტო ხარჯი	10	159,154	168,356
საპროცენტო შემოსავალი		(82,066)	(117,516)
ზარალი გრძელვადიანი აქტივების გასვლიდან		119,499	45,914
წმინდა (მოგება)/ზარალი საკუროსო სხვაობიდან		(193,055)	247,181
		13,561,521	12,129,158
სამუშაო კაპიტალის ცვლილება			
მარაგების (ზრდა)/შემცირება		1,755,260	(461,992)
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების ზრდა		(8,690,326)	(8,519,899)
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებების შემცირება		(1,642,643)	(962,941)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან		4,983,812	2,184,326
გადახდილი პროცენტები	10	(159,154)	(168,356)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(92,947)	-
წმინდა ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან		4,731,711	2,015,970
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(2,381,434)	(558,372)
არმატერიული აქტივების შეძენა		(189,735)	(2,710)
გაცემული სესხის დაფარვა		460,989	1,076,562
წმინდა ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან		(2,110,180)	515,480
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან			
საიჯარო ვალდებულების გადახდა		(92,180)	(82,977)
გადახდილი დივიდენდები		(2,551,769)	(2,434,000)
წმინდა ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან		(2,643,949)	(2,516,977)
ფულადი სახსრების წმინდა ზრდა / (შემცირება)		(22,418)	14,473
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	15	122,773	149,611
საკუროსო სხვაობის ცვლილების გავლენა		31,047	(41,311)
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოს	15	131,402	122,773

1. ზოგადი ინფორმაცია

შპს „ავერსი-რაციონალი“ (შემდგომში კომპანია) წარმოადგენს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებას, რომელიც დაარსდა 2002 წლის 11 იანვარს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. კომპანიის იურიდიული მისამართია ჭიანჭყაძის ქუჩა #14, თბილისი, საქართველო. კომპანიის ძირითადი საქმიანობა არის ფარმაცევტული პროდუქტების წარმოება. კომპანია პროდუქციას ყიდის ადგილობრივ და უცხოურ ბაზარზე. ცხრილი გვიჩვენებს კომპანიის მფლობელებს.

	2024	2023
პაატა კურტანიძე	60%	60%
ნიკოლოზ კურტანიძე	25%	25%
მალხაზ კურტანიძე	15%	15%
სულ	100%	100%

2. მომზადების საფუძველი

ანგარიშგების შესაბამისობა

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის (ბასსკ) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების და ინტერპრეტაციების (მთლიანად ფასს-ების) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში კომპანია იყენებს გარკვეულ მნიშვნელოვან სააღრიცხვო შეფასებებს, როგორც ამას მოითხოვს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტები. ფინანსური ანგარიშგების არეები, რომლისთვისაც ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში კომპანია იყენებს მნიშვნელოვან დაშვებებსა და შეფასებებს მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

შეფასების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე. კომპანიის საანგარიშგებო პერიოდი მოიცავს კალენდარულ წელს 1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე.

ფუნქციონირებადი საწარმო

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე, იმის დაშვებით, რომ კომპანია განაგრძობს ფუნქციონირებას პროგნოზირებად მომავალში. კომპანიის ხელმძღვანელობასა და დამფუძნებელს სურვილი აქვთ, განაგრძონ საქმიანობა საქართველოში. ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის გამოყენებისთვის ხელმძღვანელობამ გაითვალისწინა კომპანიის საქმიანობა, მიზნები და სტრატეგია, ძირითადი რისკები და გაურკვევლობა მისი მიზნების მისაღწევად. ხელმძღვანელობამ მოამზადა კომპანიის ფინანსური პროგნოზი ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების დღიდან 12 თვის განმავლობაში, რომელშიც გაითვალისწინა მოვლენათა უარყოფითი გავლენების შესაძლო სცენარები, რომელიც გულისხმობდა უარყოფითი გავლენის ისეთი დონის გამოკვლევას, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის ფუნქციონირების შეწყვეტა. ამის საფუძველზე, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ კომპანიის უნარი გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცებიდან 12 თვის განმავლობაში, დაკავშირებული არ არის არსებით განუსაზღვრელობასთან.

ახალი სტანდარტები და შესწორებები:

ა) 2024 წლის 1 იანვრის შემდეგ ძალაში შესული სტანდარტები და შესწორებები:

მიმწოდებლის ფინანსური შეთანხმებები (შესწორება ბასს 7-ში და ფასს 7-ში). IASB-იმ შეიმუშავა ვიწრო მასშტაბის სტანდარტის კორექტირება, რამაც გამოიწვია შესწორება. შესწორებები მოითხოვს, საწარმოებმა მოამზადონ გარკვეული სპეციფიკური განმარტებები (ხარისხობრივი და რაოდენობრივი), რომელიც შეეხება მიწოდების ფინანსურ შეთანხმებებს. შესწორებები ასევე იძლევა მითითებებს მიწოდების ფინანსური შეთანხმებების მახასიათებლებზე.

საიჯარო ვალდებულება უკუიჯარის პირობით გაყიდვისას (ფასს 16-ის შესწორება). შესწორების თანახმად, გამყიდველ-მოიჯარეს მოეთხოვება იმგვარად განსაზღვროს „საიჯარო გადახდები“ ან „გადასინჯული საიჯარო გადახდები“, რომ არ აღიაროს გამყიდველი-მოიჯარის მიერ შენარჩუნებულ გამოყენების უფლებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი ოდენობის მოგება ან ზარალი.

ვალდებულების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად (ბასს 1-ში შესწორება) შესწორების თანახმად, საწარმოს მოეთხოვება გააჩნდეს ვალდებულების დაფარვის გადავადების არსებითი უფლება საანგარიშგებო

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

პერიოდის შემდგომ სულ მცირე თორმეტი თვით და აღნიშნული უფლება უნდა არსებობდეს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. ვალდებულების კლასიფიკაციაზე გავლენას არ ახდენს ალბათობა იმისა, რომ საწარმო გამოიყენებს უფლებას საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ მინიმუმ 12 თვით გადავადებასთან დაკავშირებით.

კოვენანტებიანი გრძელვადიანი ვალდებულებები (ბასს 1-ში შესწორება) შესწორების თანახმად, თუ საწარმოს გადავადების უფლება წარმოადგენს კონკრეტული პირობების დაკმაყოფილების საგანს, ასეთი პირობები გავლენას ახდენს მაშინ, როცა უფლება არსებობს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, საწარმომ შეასრულოს პირობები საანგარიშგებო პერიოდის დასრულებამდე ან დასრულებისას და არა მაშინ, როცა საწარმო ვალდებულია დააკმაყოფილოს პირობები საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ. აღნიშნული შესწორება, ასევე, განმარტავს „დაფარვის“ მნიშვნელობას, ვალდებულების მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად კლასიფიკაციის მიზნით.

კომპანიის შეფასებით ცვლილებებს არ აქვს გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ბ) სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები, რომლებიც ჯერ არ შესულა ძალაში

სტანდარტები და შესწორებები, რომლებიც ძალაში შედის 2025 წლის 1 იანვრიდან

გასაცვლელი სავალუტო კურსის არ არსებობა (შესწორება ბასს 21-ში) შესწორება წარმოადგენს მოთხოვნას, შეფასდეს როდის იცვლება ვალუტა სხვა ვალუტაში და როდის არა. შესწორება საწარმოს სთხოვს განსაზღვროს სპოტ სავალუტო კური, როდესაც საწარმო დაასკვნის რომ ვალუტა სხვა ვალუტაში არ იცვლება.

სტანდარტები და შესწორებები, რომლებიც ძალაში შედის 2026 წლის 1 იანვრიდან

ცვლილებები ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაციასა და შეფასებაში (შესწორებები ფასს 9-სა და ფასს 7-ში). ცვლილებები შეეხება შემდეგ მოთხოვნებს ფასს 9-სა და ფასს 7-ში:

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

- ელექტრონული გადარიცხვით ანგარიშსწორებული ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა;

ფინანსური აქტივის კლასიფიკაცია

- ძირითადი საკრედიტო შეთანხმების მნიშვნელოვანი ელემენტები (მხოლოდ ძირის დაფარვა და პროცენტის შეფასება – ‘SPPI ტესტი’);
- სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც ცვლიან ფულადი ნაკადების ვადებს ან სიდიდეს;
- ფინანსური აქტივი რეგრესის უფლების გარეშე;
- ინვესტიციები ხელშეკრულებით დაკავშირებულ ინსტრუმენტებში.

ახსნა განმარტებითი შენიშვნები

- ინვესტიციები კაპიტალის ინსტრუმენტებში, რომლებიც შეფასებულია რეალური ღირებულებით სხვა მთლიანი შემოსავლის ასახვით;
- სახელშეკრულებო პირობები, რომლებმაც შეიძლება შეცვალონ ფულადი ნაკადების სახელშეკრულებო ვადა ან მოცულობა.

ფასს სტანდარტების წლიური გაუმჯობესება. წლიური გაუმჯობესება შემოიფარგლება ცვლილებებით, რომლებიც აზუსტებს ფასს სტანდარტების ფორმულირებას ან ასწორებს სტანდარტის მიერ გამოწვეულ მცირე არასასურველ შედეგებს. მცირე დაზუსტებები და გაუმჯობესება შეეხება შემდეგ სტანდარტებს: IFRS 1, IFRS 7, IFRS 9, IFRS 10 და IAS 7 (მაგალითად, ჰეჯირების აღრიცხვა, საიჯარო ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა).

ხელშეკრულებები, რომლებიც ეხება ბუნებაზე დამოკიდებულ ელექტროენერგიას (აღრე ელექტროენერგიის შესყიდვის ხელშეკრულებები) (ფასს 9-სა და ფასს 7-ში ცვლილებები). ცვლილებები მოიცავს:

- „საკუთარი მოხმარების“ მოთხოვნების გამოყენების დაზუსტება;
- ჰეჯირების აღრიცხვის ნებართვა, თუ ეს ხელშეკრულებები გამოიყენება ჰეჯირების ინსტრუმენტებად; და
- ახალი ახსნა-განმარტებითი შენიშვნების მოთხოვნების დამატება, რათა ინვესტორებს შეეძლოთ გააცნობიერონ ამ ხელშეკრულებების გავლენა კომპანიის ფინანსურ მაჩვენებელზე და ფულად ნაკადებზე.

სტანდარტები და შესწორებები, რომლებიც ძალაში შედის 2027 წლის 1 იანვრიდან

ფასს 18 წარდგენა და ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები ფინანსურ ანგარიშგებაში. ფასს 18, რომელიც გამოქვეყნდა ბასს-ის მიერ 2024 წლის 9 აპრილს, ასახავს მნიშვნელოვან ახალ მოთხოვნებს თუ როგორ არის წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, განსაკუთრებული აქცენტით შემდეგ საკითხებზე:

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

- მოგება-ზარალის ანგარიშგება, მათ შორის მოთხოვნები სავალდებულო შუალედური ჯამების წარდგენის შესახებ.
- ინფორმაციის დაჯგუფება და ჩაშლა, მათ შორის ზოგადი პრინციპების დანერგვა, თუ როგორ უნდა მოხდეს ინფორმაციის დაჯგუფება და ჩაშლა ფინანსურ ანგარიშგებებში.
- ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრულ შესრულების ზომებთან (MPMs) დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნება, რომელიც წარმოადგენს ფინანსური ეფექტურობის საზომებს, რომელიც ეფუძნება ფასს სტანდარტების მიერ მოთხოვნილ ჯამს ან შუალედურ ჯამს.

ფასს 19 შვილობილი კომპანიები საჯარო ანგარიშვალდებულების გარეშე: ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები. 2024 წლის 9 მაისს, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭომ (IASB) გამოსცა IFRS 19 რომელიც შესაბამის შვილობილ კომპანიებს საშუალებას აძლევს გამოიყენონ შემცირებული გამჟღავნების მოთხოვნები ფასს სტანდარტების აღიარების, შეფასებისა და წარდგენის მოთხოვნების გამოყენებისას. საწარმოს მიერ ფასს 19-ის გამოყენების დასაშვები კრიტერიუმებია:

- საწარმო არის შვილობილი კომპანია;
- საწარმოს არ გააჩნია საჯარო ანგარიშვალდებულება; და
- საწარმოს ჰყავს საბოლოო ან შუალედური მშობელი, რომელიც აწარმოებს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას, რომელიც ხელმისაწვდომია საჯარო გამოყენებისთვის, რომელიც შეესაბამება სრულ ფასს სტანდარტებს.

კომპანიას არ გააჩნია მოლოდინი, რომ ბასსკ-ის მიერ გამოშვებულ სტანდარტს/ცვლილებებს, რომელიც ჯერ არ არის ძალაში შესული, ექნება არსებითი გავლენა მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

3. არსებითი საადრიცხო პოლიტიკა

ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში გამოყენებული ძირითადი საადრიცხო პოლიტიკა მოცემულია ქვემოთ.

3.1 ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

ოპერაციებში კომპანია ფუნქციონალურ ვალუტად იყენებს ქართულ ლარს, რომელსაც მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს კომპანიის ოპერაციებზე. ამგვარად, მოცემული ფინანსური ანგარიშგებისათვის შეფასების ვალუტად კომპანია იყენებს ქართულ ლარს.

უცხოურ ვალუტაში ასახული მონეტარული აქტივები და ვალდებულებები გადაიანგარიშება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ვალუტის გაცვლის ოფიციალური კურსის შესაბამისად, წლის ბოლოსათვის. კონვერტაციის დროს წარმოშობილი კურსთაშორის სხვაობები აისახება მოგებისა და ზარალის ანგარიშებზე. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული შედეგები აღირიცხება ოპერაციის განხორციელების დღეს არსებული გაცვლის კურსის შესაბამისად. უცხოური ვალუტით მიღებული არამონეტარული მუხლები შეფასებულია ოპერაციის დღის კურსით. 31 დეკემბერს უცხოურ ვალუტაში არსებული ნაშთების კონვერტაციისთვის გამოყენებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ლარის ოფიციალური გაცვლითი კურსები.

3.2 ამონაგები მომხმარებელთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან

კომპანია აღიარებს ამონაგებს დაპირებული საქონლის მომხმარებლებისთვის გადაცემისას, იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომლის მიღების უფლებასაც კომპანია მოელის ამ საქონლის გადაცემის სანაცვლოდ. კომპანია იყენებს ხუთ საფეხურიან მოდელს მომხმარებელთან გაფორმებული ყველა ხელშეკრულების მიმართ:

- მომხმარებელთან ხელშეკრულების იდენტიფიცირება;
- სახელშეკრულებო ვალდებულებების დადგენა;
- გარიგების ფასის განსაზღვრა;
- გარიგების ფასის მიკუთვნება სახელშეკრულებო ვალდებულებასთან;
- ამონაგების აღიარება, როდესაც (ან თუ) პირი სახელშეკრულებო ვალდებულებას შეასრულებს.

კომპანია ამონაგებს აღიარებს სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულებისას, ანუ მაშინ, როდესაც შესაბამის ვალდებულებასთან დაკავშირებულ საქონელზე “კონტროლი” მომხმარებელს გადაეცემა.

შესასრულებელი ვალდებულება და ამონაგების აღიარების დროულობა

კომპანიის ამონაგების ძირითად ნაწილს იღებს მზა პროდუქციის გაყიდვიდან, რომელიც აღიარდება დროის გარკვეულ მომენტში, მაშინ როცა ხდება მოცემულ საქონელთან დაკავშირებული კონტროლის მომხმარებლისთვის გადაცემა. კონტროლის გადაცემა ძირითადად ხდება, როცა საქონელი გადაეცემა მომხმარებელს. ექსპორტის შემთხვევაში კონტროლი შესაძლოა გადავიდეს მომხმარებელზე, როგორც გაზაფხულის ისე მიღების ადგილში, რომელიც განსაზღვრულია მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე. კონტროლის გადაცემის მომენტის განსაზღვრისთვის კომპანია ეყრდნობა შემდეგ მსჯელობას: როგორც კი საქონელი მივა შეთანხმებულ ადგილზე, კომპანიას აღარ გააჩნია მოცემულ საქონელზე მფლობელობის უფლება, რომელიც ამასთანავე წარმოქმნის ფულადი სახსრების მიღების უფლებას და მოცემული საკითხი არ არის დაკავშირებული მნიშვნელოვან რისკებთან.

როდესაც კომპანია სხვა მხარეს (მაგალითად, დილერს ან დისტრიბუტორს) აწვდის პროდუქციას საბოლოო მომხმარებელზე მიყიდვის მიზნით, კომპანია აფასებს, აღნიშნულმა სხვა მხარემ მოიპოვა თუ არა პროდუქციაზე კონტროლი დროის მოცემულ მომენტში. სხვა მხარისთვის მიწოდებულ პროდუქციას შეიძლება კონსიგნაციის შეთანხმებით ფლობდეს ეს მხარე, თუ მას არ მოუპოვებია კონტროლი მოცემულ პროდუქციაზე. შესაბამისად, კომპანია სხვა მხარისთვის პროდუქციის მიწოდებისას არ აღიარებს ამონაგებს, თუ აღნიშნული მხარე პროდუქტს კონსიგნაციის შეთანხმების ფარგლებში ფლობს.

საკონტრაქტო ღირებულების განსაზღვრა

კომპანიის ამონაგების ძირითადი საკონტრაქტო ღირებულება არის ფიქსირებული და შესაბამისად, თითოეული კონტრაქტიდან მისაღები ამონაგების განსაზღვრა ხდება მოცემული ფიქსირებული ფასების მიხედვით. როდესაც ხელშეკრულებით დაპირებული ანაზღაურება მოიცავს ცვალებად თანხას, კომპანია აფასებს ანაზღაურების იმ ოდენობას, რომლის მიღების უფლებასაც მოიპოვებს იგი დაპირებული საქონლის ან მომსახურების გადაცემის სანაცვლოდ. ანაზღაურების ოდენობა შეიძლება იცვლებოდეს ფასდაკლების, სხვადასხვა სახის სპეციალური ფასდათმობის, კრედიტის, ფასის კონცესიის, საქმიანობის შედეგებზე დაფუძნებული ბონუსების, ჯარიმების ან სხვა მსგავსი მუხლების შედეგად.

3. არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

შესასრულებელ ვალდებულებებს შორის ღირებულების გადანაწილება

კომპანიის კონტრაქტების უმეტესი ნაწილი არის ფიქსირებულ ფასიანი. დიდი მოცულობის შეკვეთის შემთხვევაში ფასდაკლების შეთავაზებისას, ოპერაციის ფასი ერთეული პროდუქტისთვის გაიანგარიშება მთლიანი საკონტრაქტო ღირებულების გაყოფით პროდუქციის რაოდენობაზე.

გამოყენებული გათავისუფლება

კომპანიამ გამოიყენა ქვემოთ მოცემული გათავისუფლება:

- არ განიხილავს დაფინანსების მნიშვნელოვან კომპონენტს, როდესაც აქტივზე მომხმარებლისთვის კონტროლის გადაცემის თარიღსა და მიღებული ანაზღაურების თარიღებს შორის სხვაობა არის ერთ წელზე ნაკლები; და
- ხელშეკრულების გაფორმების დამატებითი დანახარჯები ხარჯებში აღიარდება მათი გაწევისას, თუ აქტივის ამორტიზაციის პერიოდის ხანგრძლივობა ერთ წელს არ აღემატება.

3.3 მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი აღიარდება იმ საანგარიშგებო პერიოდში, როდესაც კომპანია გამოაცხადებს დივიდენდს. საქართველოს საგადასახადო სისტემის სპეციფიკურობის გათვალისწინებით, საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიებისთვის აქტივების და ვალდებულებების საბალანსო და საგადასახადო ღირებულებებს შორის არ არსებობს სხვაობები, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს გადავადებული საგადასახადო აქტივების/ვალდებულებების აღიარება.

3.4 გადასახადები გარდა მოგების გადასახადისა

გადასახადები გარდა მოგების გადასახადისა აღიარდება იმ საანგარიშგებო პერიოდში რა პერიოდშიც წარმოიქმნება მავალდებულებელი მოვლენა. მავალდებულებელ მოვლენას წარმოადგენს ქმედება ან ფაქტი, რომელიც საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განაპირობებს გადასახადის გადახდას. წინასწარ გადახდილი გადასახადები, რომლიდანაც მოსალოდნელია მომავალში ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღიარდება აქტივად.

3.5 ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალების ერთეულის საწყისი აღიარება ხდება თვითღირებულებით. თვითღირებულების კომპონენტები მოიცავს შეძენის ფასსა და უშუალოდ დაკავშირებულ დანახარჯებს, რომელიც აუცილებელია აქტივის სამუშაო მდგომარეობაში მოსაყვანად. შემდგომი დანახარჯები ჩაირთვება აქტივის საბალანსო ღირებულებაში ან აღიარდება, როგორც დამოუკიდებელი აქტივი, მხოლოდ მაშინ, როდესაც შესაძლებელია აღნიშნული ტიპის დანახარჯისაგან მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მიღება და შესაძლებელია მისი ღირებულების საიმედოდ განსაზღვრა. შეცვლილი კომპონენტის საბალანსო ღირებულება ჩამოიწერება. ყველა სახის სხვა დანახარჯი, რომელიც დაკავშირებულია მიმდინარე ტიპის რემონტთან, აღიარდება როგორც ხარჯი მისი გაწევის პერიოდში.

ძირითადი საშუალებები აღირიცხება ისტორიულ ღირებულებას, დაგროვილ ცვეთასა და გაუფასურების ზარალს შორის სხვაობის თანხით. ცვეთა ერიცხება აღნიშნულ აქტივთა ჯგუფს, მთლიანად მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. კომპანია იყენებს ცვეთის წრფივი დარიცხვის მეთოდს ძირითადი საშუალებების ყველა ჯგუფისათვის. სასარგებლო მომსახურების პერიოდი და ცვეთის მეთოდი მიმოიხილება ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, ღირებულების ცვლილების ფექტის გათვალისწინებით, პერსპექტიულ საფუძველზე. იმ შემთხვევაში, თუ ძირითადი საშუალებების თითოეულ კომპონენტს გააჩნია განსხვავებული ექსპლუატაციის პირობები, მაშინ ამდაგვარი აქტივთა ჯგუფი აღირიცხება ინდივიდუალურად. ცხრილი გვიჩვენებს ძირითადი საშუალებების ჯგუფების სასარგებლო მომსახურების ვადებს.

მომსახურების წელი

მანქანა-დანადგარები	2-32
იჯარით აღებული ქონების კეთილმოწყობა	2-24
ოფისის აღჭურვილობა	14-26

ძირითადი საშუალების ობიექტის აღიარება წყდება მისი გასხვისებისას ან მაშინ, როდესაც მისი შემდგომი გამოყენებიდან მომავალში ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარაა მოსალოდნელი. მოგება ან ზარალი ძირითადი საშუალებების გასვლის შედეგად განისაზღვრება საბალანსო ღირებულებისა და მიღებული წმინდა ანაზღაურების სხვაობით.

3. არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

3.6 იჯარა

იჯარის იდენტიფიკაცია

ხელშეკრულების დაწყებისას კომპანია აფასებს, მთლიანად ხელშეკრულება არის თუ არა იჯარა, ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ხელშეკრულება არის საიჯარო ხელშეკრულება, ან შეიცავს იჯარას, თუ ხელშეკრულების მეშვეობით ხდება იდენტიფიცირებული აქტივის კონტროლის უფლების გადაცემა გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, ანაზღაურების მიღების სანაცვლოდ. იმის დასადგენად, ესა თუ ის ხელშეკრულება გადასცემს თუ არა მომხმარებელს იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, კომპანია აფასებს, გამოყენების პერიოდის განმავლობაში მომხმარებელს გააჩნია თუ არა შემდეგი ორივე უფლება:

- ხელშეკრულებაში იდენტიფიცირებული აქტივიდან პრაქტიკულად მთლიანი სარგებლის მიღების უფლება და
- იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების წესის განსაზღვრის უფლება

საწყისი აღიარება

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, კომპანია აღიარებს აქტივების გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას, გარდა:

- იჯარისა, რომლის საიჯარო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს და
- იჯარისა, რომლის ვადა 12 თვეზე ნაკლებია.

იჯარა კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარდება როგორც:

- აქტივი, რომელიც წარმოადგენს იჯარის ვადის განმავლობაში, იჯარის ობიექტის გამოყენების უფლებას და
- ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების ანაზღაურებისთვის.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, კომპანია საიჯარო ვალდებულება აფასებს იმ საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების მიხედვით, რომლებიც ამ თარიღისთვის განხორციელებული არ არის. საიჯარო გადახდების დისკონტირდება იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით, თუ ამ განაკვეთის განსაზღვრა ადვილად არის შესაძლებელი. თუ ეს შეუძლებელია, გამოიყენება იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის განსაზღვრული მოიჯარის ზღვრული სასესხო განაკვეთი. საიჯარო ვალდებულების შეფასებაში ცვლადი საიჯარო გადახდები მონაწილეობს იმ მოცულობით, რა მოცულობითაც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე. ცვლადი საიჯარო გადახდები თავდაპირველად ფასდება იჯარის ვადის დაწყების თარიღის მდგომარეობით ამ ინდექსის ან განაკვეთის გამოყენებით. სხვა ცვლადი საიჯარო გადახდები აღიარდება იმ პერიოდის ხარჯად, რომელსაც ისინი მიეკუთვნება. იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, კომპანიის ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების ანაზღაურებისთვის მოიცავს:

- თანხებს, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით;
- შესყიდვის არჩევანის უფლების ფასს, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს ამ უფლებას;
- იჯარის ვადამდე შეწყვეტისთვის ჯარიმებს, თუ იჯარის ვადა ასახავს მოიჯარის მიერ იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლების გამოყენებას;

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის კომპანია აქტივების გამოყენების უფლებას თვითღირებულებით აფასებს. აქტივების გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს:

- საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველ შეფასებას,
- საიჯარო გადახდებს, რომლებიც უკვე განხორციელებულია იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ან ამ თარიღამდე, მიღებული წამახალისებელი საიჯარო გადახდების გამოკლებით;
- მოიჯარის მიერ გაწეულ თავდაპირველ პირდაპირ დანახარჯებს; და
- იმ დანახარჯების შეფასებას, რომლებსაც მოიჯარე გასწევს საიჯარო აქტივის დემონტაჟისა და ლიკვიდაციის დროს, იმ ადგილის აღსადგენად, სადაც განთავსებულია აქტივი, ან საიჯარო აქტივის აღსადგენად ისეთ მდგომარეობაში მოყვანის მიზნით, რაც მოითხოვება საიჯარო ხელშეკრულების პირობებით.

3. არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

შემდგომი შეფასება

იჯარის ვადის დაწყების თარიღის შემდეგ საიჯარო ვალდებულება იზრდება პროცენტის ასახვით და მცირდება განხორციელებული საიჯარო გადახდებით. აქტივების გამოყენების უფლება მცირდება დაგროვილი ცვეთით და დაგროვილი გაუფასურების გამოკლებით. თუ საიჯარო ხელშეკრულების თანახმად საიჯარო აქტივზე საკუთრების უფლება იჯარის ვადის დასრულებისას მოიჯარეს გადაეცემა, ან აქტივების გამოყენების უფლების თვითღირებულება ასახავს მოიჯარის განზრახვას, რომ ის გამოიყენებს აქტივის შესყიდვის არჩევანის უფლებას, აქტივს ცვეთა ერიცხება იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან საიჯარო აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის დასრულებამდე. სხვა შემთხვევაში, აქტივების გამოყენების უფლებას ცვეთა ერიცხება იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან შემდეგ ორ თარიღს შორის უფრო ადრინდელ თარიღამდე: აქტივების გამოყენების უფლების სასარგებლო მომსახურების ვადის დასრულებისა და იჯარის ვადის დასრულების თარიღი. საიჯარო აქტივი ამორტიზდება 15 წლიან პერიოდზე.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღის შემდეგ კომპანია ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას, საიჯარო გადახდების ცვლილებების ასახვის მიზნით. საიჯარო ვალდებულების ხელახალი შეფასების შედეგად მიღებული თანხა აღიარდება, როგორც აქტივების გამოყენების უფლების კორექტირება. თუმცა, თუ აქტივების გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულება მცირდება ნულამდე და ამავე დროს მცირდება საიჯარო ვალდებულების შეფასებაც, ხელახალი შეფასების თანხის დარჩენილი ნაწილი აღიარდება მოგება/ზარალში. საიჯარო ვალდებულება ხელახლა ფასდება გადასინჯული საიჯარო გადახდების და გადასინჯული დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, ნებისმიერ შემდეგ შემთხვევაში, თუ: შეიცვალა იჯარის ვადა, ან შეიცვალა საიჯარო აქტივის შესყიდვის არჩევანის უფლების შეფასება.

თუ შეიცვალა თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიის პირობის ფარგლებში ან შეიცვალა მომავალი საიჯარო გადახდები იმის გამო, რომ შეიცვალა ამ გადახდების განსაზღვრისთვის გამოსაყენებელი ინდექსი ან განაკვეთი, საიჯარო ვალდებულება ხელახლა ფასდება იჯარის ვადის დასაწყისში განსაზღვრული დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც საიჯარო გადახდების ცვლილება გამოწვეულია ცვლადი საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებით.

როცა კომპანია ახდენს იჯარის სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაციას, ამ შემთხვევაში, აღრიცხვა დამოკიდებულია მოდიფიკაციის შინაარსზე:

- იჯარის მოდიფიკაცია აისახება, როგორც განცალკევებული იჯარა, თუ მოდიფიკაციის შედეგად იზრდება იჯარის გამოყენების სფერო და იჯარის ანაზღაურება იზრდება გაზრდილი გამოყენების სფეროს შესაფერისი ანაზღაურებით.
- იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც არ აღირიცხება, როგორც განცალკევებული იჯარა, იჯარის მოდიფიკაციის ძალაში შესვლის თარიღისთვის მოიჯარე ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას გადასინჯული საიჯარო გადახდების დისკონტირებით გადასინჯული დისკონტირების განაკვეთის საფუძველზე.
- იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომლის შედეგად მცირდება იჯარის მოქმედების სფერო, მცირდება აქტივების გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულება იჯარის ნაწილობრივ ან სრულად შეწყვეტის ასახვის მიზნით, მოგება/ზარალში აღიარდება ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი, რომელიც დაკავშირებულია იჯარის ნაწილობრივ ან მთლიანად შეწყვეტასთან; საიჯარო ვალდებულება შემდგომში კორექტირდება იმგვარად, რომ მისმა საბალანსო ღირებულებამ ასახოს მოდიფიცირებული საიჯარო გადასახდელები მოდიფიცირებული ვადის განმავლობაში, რომლებიც დადისკონტირებულია მოდიფიკაციის თარიღისთვის არსებული განაკვეთით. ასეთ დროს, აქტივების გამოყენების უფლებაც შესაბამისი თანხით კორექტირდება.

კომპანია არასაიჯარო კომპონენტებს არ გამოაცალკევებს საიჯარო კომპონენტებისგან და ამის ნაცვლად თითოეული საიჯარო კომპონენტი და მასთან დაკავშირებული არასაიჯარო კომპონენტი აღრიცხება, როგორც ერთი საიჯარო კომპონენტი.

იჯარის ვადის განსაზღვრა

იჯარის ვადა არის იჯარის არაგაუქმებადი პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც მოიჯარეს აქვს საიჯარო აქტივების გამოყენების უფლება, შემდეგ პერიოდებთან ერთად: ა) პერიოდები, რომლებსაც მოიცავს იჯარის გაგრძელების არჩევანის უფლება (მათ შორის მიღებული საქმიანი პრაქტიკით გამყარებული), თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე ამ უფლებას გამოიყენებს; და ბ) პერიოდები, რომლებსაც მოიცავს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლება, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე ამ უფლებას არ გამოიყენებს.

3. არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას იჯარის ვადის დადგენისას. იმის შესაფასებლად, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს იჯარის გაგრძელების უფლებას, ან არ გამოიყენებს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლებას, კომპანია განიხილავს ყველა სათანადო ფაქტს და გარემოებას, რომელიც მოიჯარეს ეკონომიკურ სტიმულს უქმნის, გამოიყენოს იჯარის გაგრძელების უფლება, ან არ გამოიყენოს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლება. კომპანია ხელახლა აფასებს, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ ის გამოიყენებს იჯარის გაგრძელების არჩევანის უფლებას, ან არ გამოიყენებს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლებას, იმ შემთხვევაში, თუ მოხდება რაიმე მნიშვნელობანი მოვლენა, ან მნიშვნელოვნად შეიცვლება გარემოებები, რომლებიც: ა) მოიჯარის კონტროლს ექვემდებარება; და ბ) გავლენას ახდენს იმის შეფასებაზე, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს უფლებას, რომელიც ადრე გათვალისწინებული არ ჰქონდა იჯარის ვადის დადგენისას, ან არ გამოიყენებს ისეთ უფლებას, რომელიც ადრე გათვალისწინებული ჰქონდა იჯარის ვადის განსაზღვრისას.

ზღვრული სასესხო განაკვეთი

ზღვრული სასესხო განაკვეთი არის, საპროცენტო განაკვეთი, რომლის გადახდაც მსგავს ეკონომიკურ გარემოში მოუწევდა მოიჯარეს აქტივების გამოყენების უფლების ღირებულების მსგავსი ღირებულების აქტივის მოსაპოვებლად საჭირო სესხით სარგებლობისთვის, რომელსაც მსგავსი ვადა და

უზრუნველყოფა ექნებოდა. ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას ზღვრული სასესხო განაკვეთის დადგენისთვის. დაკვირვებადი მონაცემების გამოყენებით განისაზღვრება ძირითადი განაკვეთი, რომელიც კორექტირდება მოიჯარისთვის დამახასიათებელი სპეციფიკური ფაქტორებით და უზრუნველყოფის (იჯარის ობიექტის) მახასიათებლებით.

საიჯარო გადახდების განსაზღვრა

საქართველოში ხშირად იჯარის ხელშეკრულება არ მოიცავს ჩანაწერს (ან მოიცავს არასრულ ჩანაწერს) იჯარის განახლების/გაგრძელების შესახებ. ზემოთხსენებული უფლების არსებობა გამყარებულია მიღებული საქმიანი პრაქტიკის შესაბამისად. კომპანია ამგვარ მიღებულ საქმიან პრაქტიკას განიხილავს ხელშეკრულების შემადგენელ ნაწილად. ასეთი შემთხვევებისთვის, საიჯარო ვალდებულების განსაზღვრისას შეფასებული საიჯარო გადახდები არის უცვლელი მთელი საიჯარო ვადის განმავლობაში განახლებადი პერიოდის ჩათვლით.

მოკლევადიანი იჯარა და გრძელვადიანი იჯარა, რომლის საიჯარო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს

კომპანიამ გადაწყვიტა მოკლევადიან იჯარასთან და დაბალი ღირებულების მქონე საიჯარო აქტივის იჯარასთან მიმართებაში გამოიყენოს გათავისუფლება. ამ იჯარასთან დაკავშირებული საიჯარო გადახდები აღირიცხება ხარჯის სახით იჯარის ვადის განმავლობაში, წრფივი მეთოდით. სხვა სისტემატური საფუძველი იმ შემთხვევაში გამოიყენება, თუ ეს საფუძველი უფრო ადეკვატურად ასახავს მოიჯარის მიერ სარგებლის მიღების სტრუქტურას/მოდელს.

3.7 არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები, რომლებსაც სასარგებლო გამოყენების სასრული ვადა აქვთ, აღირიცხება თვითღირებულებით, რომელსაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. ამორტიზაცია გამოითვლება დარიცხვის წრფივი მეთოდით მათი სასარგებლო გამოყენების ვადაზე, რომელიც შეადგენს 2-28 წელს. სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადა და ამორტიზაციის მეთოდი გადაიხედება ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოს და ნებისმიერი შეტანილი ცვლილების ეფექტი აღირიცხება პერსპექტიულად. არამატერიალური აქტივის აღიარების შეწყვეტა ხდება მისი გასხვისების დროს ან მაშინ, როცა მისი ექსპლუატაციიდან ან გასხვისებიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარაა მოსალოდნელი.

3.8 მატერიალური და არამატერიალური აქტივების გაუფასურება

ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს კომპანია გადახედავს მატერიალური და არამატერიალური აქტივების საბალანსო ღირებულებებს, რომ განსაზღვროს, არსებობს თუ არა ამ აქტივების გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში, ფასდება ამ აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება იმისათვის, რომ განისაზღვროს გაუფასურების ზარალის (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მასშტაბი. თუ შეუძლებელია ცალკეული აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულების განსაზღვრა, კომპანია აფასებს იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებად ღირებულებას, რომელსაც ეს აქტივი მიეკუთვნება. თუ არსებობს განაწილების გონივრული და თანმიმდევრული საფუძველი, კორპორაციული აქტივები ასევე ნაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ცალკეულ ერთეულებზე, ან სხვა შემთხვევაში, ისინი ნაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების უმცირეს ჯგუფზე, რომლისთვისაც შეიძლება განისაზღვროს განაწილების გონივრული და თანმიმდევრული საფუძველი.

3. არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

განუსაზღვრელი სასარგებლო გამოყენების ვადის მქონე არამატერიალური აქტივები, ან ის არამატერიალური აქტივები, რომლებიც გამოყენებისთვის ჯერ არ არის ხელმისაწვდომი, გაუფასურების გამოსავლენად მოწმდება მინიმუმ წელიწადში ერთხელ, და აგრეთვე მაშინ, როდესაც აქტივის გაუფასურების ნიშნები არსებობს.

ანაზღაურებადი ღირებულება არის გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ რეალურ ღირებულებასა და გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. გამოყენების ღირებულების შესაფასებლად სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დასაბეგრი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს, რომლისთვისაც არ დაკორექტირებულა სამომავლოდ პროგნოზირებული ფულადი ნაკადები. თუ აქტივის (ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის) ანაზღაურებადი ღირებულება შეფასებულია, როგორც მის საბალანსო ღირებულებაზე ნაკლები, მაშინ აქტივის (ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის) საბალანსო ღირებულება მცირდება მის ანაზღაურებად ღირებულებამდე. გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება დაუყოვნებლივ მოგებაში ან ზარალში.

თუ გაუფასურების ზარალი შემდგომში შებრუნდება, აქტივის (ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის) საბალანსო ღირებულება გაიზრდება და შეადგენს მისი ანაზღაურებადი ღირებულების გადასინჯულ ოდენობას, მაგრამ ისე, რომ გაზრდილი საბალანსო ღირებულება არ აღემატებოდეს იმ საბალანსო ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრებოდა, წინა წლებში აქტივზე (ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულზე) გაუფასურების ზარალი რომ არ ყოფილიყო აღიარებული. გაუფასურების ზარალის შებრუნების აღიარება ხდება დაუყოვნებლივ მოგებაში ან ზარალში.

3.9 მარაგები

მარაგების საწყისი აღიარება ხდება თვითღირებულებით და შემდგომ თვითღირებულებასა და ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. თვითღირებულება მოიცავს შეძენის, გადამუშავების და სხვა ხარჯებს, რომლებიც დაკავშირებულია მარაგების ტრანსპორტირებასა და დასაწყობებასთან. მარაგების თვითღირებულება მცირდება მიღებული ფასდაკლებით. სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების გადამუშავების დანახარჯები მოიცავს ისეთ დანახარჯებს, რომლებიც უშუალოდაა დაკავშირებული პროდუქციის ერთეულის წარმოებასთან. ასევე, მოიცავს სისტემატურად გასანაწილებელ მუდმივ და ცვლად ზედნადებ ხარჯებს, რომლებიც გაწეულია ნედლეულისა და მასალების მზა პროდუქციად გარდაქმნის, გადამუშავების პროცესში. მუდმივი საწარმოო ზედნადები ხარჯები ისეთი არაპირდაპირი საწარმოო დანახარჯებია, რომლებიც წარმოების მოცულობის ცვლილებასთან მიმართებაში უცვლელი რჩება. ცვლადი საწარმოო ზედნადები ხარჯები ისეთი არაპირდაპირი საწარმოო დანახარჯებია, რომლებიც იცვლება წარმოების მოცულობის ცვლილებების პირდაპირპროპორციულად.

მუდმივი საწარმოო ზედნადები ხარჯების განაწილება სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების კონვერსიის დანახარჯებზე ხდება საშუალო საწარმოო სიმძლავრის მიხედვით. საშუალო საწარმოო სიმძლავრე არის წარმოების ისეთი დონე, რომლის მიღწევაც საშუალოდ მოსალოდნელია რამდენიმე საწარმოო პერიოდის ან სეზონის განმავლობაში წარმოების ნორმალურ პირობებში, საწარმოო სიმძლავრეების გეგმური შენახვის ზარალის გათვალისწინებით. კომპანია იყენებს წარმოების ფაქტობრივ დონეს, თუ იგი უახლოვდება წარმოების საშუალო სიმძლავრეს. წარმოებული პროდუქციის ერთეულზე მისაკუთვნიებული მუდმივი საწარმოო ზედნადები ხარჯების თანხა არ იზრდება დაბალი მწარმოებლურობის ან მოწყობილობების მოცდენების გამო. გაუნაწილებელი ზედნადები ხარჯები ჩაითვლება იმ პერიოდის ხარჯებად, რომელშიც იქნა გაწეული. საანგარიშგებო პერიოდში, რომლისთვისაც დამახასიათებელია წარმოების განსაკუთრებულად მაღალი დონე, პროდუქციის ერთეულზე მიკუთვნიებული მუდმივი საწარმოო ზედნადები ხარჯების თანხა იმ ოდენობით მცირდება, რომ არ მოხდეს სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების შეფასება თვითღირებულებაზე მაღალი თანხით. ცვლადი საწარმოო ზედნადები ხარჯების განაწილება პროდუქციის ერთეულზე ხდება საწარმოო სიმძლავრეების ფაქტობრივი გამოყენების მიხედვით.

გაყიდვის შემთხვევაში მარაგები აღიარდება ხარჯად იმ პერიოდში, როდესაც აღიარდება მისი შესაბამისი ამონაგები. მარაგების თვითღირებულება გამოითვლება შესაბამისი პარტიის ინდივიდუალური დანახარჯებით. მარაგების ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებამდე ჩამოწერის თანხებიც აღიარდება იმ პერიოდის ხარჯად, როდესაც ხდება ჩამოწერა ან ადგილი აქვს დანაკარგებს. მარაგების ნეტო სარეალიზაციო ღირებულების გაზრდით გამოწვეული ნებისმიერი ჩამოწერის უკუგატარების თანხა ზრდის გაუფასურებული მარაგების საბალანსო ღირებულებას განახლებულ ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებასა და თვითღირებულებას შორის უმცირეს თანხამდე. მარაგები ჩამოიწერება კონკრეტული პარტიის თვითღირებულების მიხედვით.

3. არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

3.10 ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას წარსული მოვლენის გამო აქვს მიმდინარე (იურიდიული თუ არაკონტრაქტული) ვალდებულება, მოსალოდნელია, რომ კომპანიას მოეთხოვება ამ ვალდებულების გასტუმრება და შესაძლებელია ვალდებულების ოდენობის სათანადო სიზუსტით განსაზღვრა.

ანარიცხებად აღიარებული ოდენობა წარმოადგენს იმ თანხის ყველაზე ზუსტ შეფასებას, რომელიც საჭირო იქნება მიმდინარე ვალდებულების დასაფარად ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის, ამ ვალდებულებასთან დაკავშირებული რისკებისა და გაურკვევლობების გათვალისწინებით. როდესაც ანარიცხები ფასდება მიმდინარე ვალდებულების გასასტუმრებლად საჭირო ფულადი ნაკადებით, მისი საბალანსო ღირებულება არის ამ ფულადი ნაკადების დღევანდელი ღირებულება (თუ ფულის დროითი ღირებულების გავლენა მასზე არსებითია).

თუ ანარიცხების დაფარვისთვის საჭირო ეკონომიკური სარგებლის ნაწილობრივ ან მთლიანად მიღება მესამე მხარისგან არის მოსალოდნელი, მისაღები თანხის აღიარება აქტივად ხდება მაშინ, როდესაც ფაქტობრივად გარანტირებულია ანაზღაურების მიღება და მისაღები თანხის ოდენობის სარწმუნოდ შეფასება შესაძლებელია.

3.11 პირობითი აქტივები და ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა განმარტებულია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაფარვის მიზნით დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა განმარტებულია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

3.12 ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური აქტივები

კომპანიის ხელმძღვანელობამ შეაფასა, თუ რომელი ბიზნესი მოდელი შეესაბამება კომპანიის ფინანსურ აქტივებს და ყველა აქტივი დააკლასიფიცირა შემდეგ კატეგორიად „ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი“.

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი

მოცემული აქტივები ძირითადად წარმოიქმნება მომხმარებლებისთვის საქონლისა და მომსახურების მიწოდებიდან (მაგ. სავაჭრო მოთხოვნები), ასევე მოიცავს სხვა სახის ფინანსურ აქტივებს, რომლის ფლობის მიზანია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და ეს ფულადი ნაკადები წარმოადგენს მხოლოდ ძირს და მასზე დარიცხულ პროცენტს. ისინი საწყისი აღიარებისას შეფასებულია რეალური ღირებულებით დამატებული გარიგების ის დანახარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური აქტივის შეძენასთან ან გამოშვებასთან და შემდგომში აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით, ექვექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, შემცირებული გაუფასურების რეზერვის მოცულობით.

სავაჭრო მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვი აღიარებულია პრაქტიკული ხასიათის გამარტივებული მიდგომის საფუძველზე, რომლის მიხედვით არსებობის მანძილზე სავაჭრო მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება რეზერვების მატრიცის გამოყენებით. კომპანია საკრედიტო ზარალის წარსულ მონაცემებს იყენებს ფინანსური აქტივების არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად. კომპანია აფასებს ფინანსური აქტივებიდან ფულადი ნაკადების გადაუხდელობის ალბათობას. შემდეგ მოცემული ალბათობა მრავლდება მოსალოდნელ დანაკარგებზე, რომელიც გამოწვეულია ხელშეკრულების შეუსრულებლობის რისკიდან, რათა განისაზღვროს სავაჭრო მოთხოვნების არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგი. სავაჭრო მოთხოვნები აღრიცხულია წმინდა ღირებულებით, რომლის გაუფასურების რეზერვიც აღრიცხულია განცალკევებულ ანგარიშზე ხარჯის კორესპოდენციით, რომელიც აღიარებულია ხარჯად მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. კომპანია სავაჭრო მოთხოვნების სრულ ღირებულებას ჩამოწერს რეზერვის მოცულობაზე, როდესაც განსაზღვრავს რომ სავაჭრო მოთხოვნა აღარ ექვემდებარება დაბრუნებას.

გაუფასურების რეზერვი გაცემულ სესხებზე აღიარდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელით. კომპანია ითვალისწინებს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას ფინანსური აქტივის საწყის აღიარებასთან შედარებით. იმ შემთხვევაში თუ ადგილი არ აქვს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, კომპანია აფასებს 12 თვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს და აღიარებს სრულ საპროცენტო შემოსავალს. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შემთხვევაში, ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და აღიარდება სრული საპროცენტო შემოსავალი. საკრედიტოდ გაუფასურებული სესხებისთვის ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და აღიარდება წმინდა საპროცენტო შემოსავალი.

3. არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით მოიცავს სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს, გაცემულ სესხებს და ფული და ფულის ეკვივალენტებს. ფული და ფულის ეკვივალენტები მოიცავს სალაროში არსებულ ფულს, მოთხოვნამდე დეპოზიტებს, სხვა მოკლევადიან მაღალილიკვიდურ ინვესტიციებს, რომლის დასრულების ვადაც განისაზღვრება სამი ან ნაკლები თვით.

ფინანსური ვალდებულებები

მიზნიდან გამომდინარე კომპანია მის ფინანსურ ვალდებულებებს აკლასიფიცირებს შემდეგი კატეგორიებიდან ერთ-ერთით: რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით და სხვა ფინანსურ ვალდებულებებად. კომპანიას ყველა ფინანსური ვალდებულება დაკლასიფიცირებული აქვს „სხვა ფინანსური ვალდებულებების“ კატეგორიაში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებს.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები საწყისი აღიარებისას შეფასებულია რეალური ღირებულებით დამატებული გარიგების ის დანახარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური ვალდებულებების გამოშვებასთან. მსგავსი პროცენტის მატარებელი ვალდებულებები შემდგომში აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, რომელიც უზრუნველყოფს მუდმივი განაკვეთით ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებაზე საპროცენტო ხარჯის დარიცხვას. ნებისმიერი ფინანსური ვალდებულებისთვის საპროცენტო ხარჯი მოიცავს საწყის გარიგების ხარჯებს და ნებისმიერ დამატებით გადასახდელს ვალდებულების გამოსყიდვისთვის.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა

კომპანია ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს ურთიერთგადაფარავს მაშინ, როდესაც ურთიერთგადაფარვა იურიდიულად არ არის შეზღუდული და კომპანია გეგმავს ანგარიშწორებას ნეტო საფუძველზე ან ფინანსური აქტივის მიღებას და ვალდებულების დაფარვას გეგმავს ერთგვაროვნად.

3.13 საწესდებო კაპიტალი და დივიდენდები

კომპანიის საწესდებო კაპიტალი განისაზღვრება კომპანიის დამფუძნებლების გადაწყვეტილების საფუძველზე. ავტორიზებული კაპიტალი აღიარდება როგორც საწესდებო კაპიტალი იმ მოცულობით, რა მოცულობითაც კაპიტალი შეესებულება დამფუძნებლების მიერ. საწესდებო კაპიტალი აღიარდება დამფუძნებლების შენატანების რეალური ღირებულებით.

დივიდენდების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც წარმოშობილია მათი გადახდის იურიდიული მოვალეობა და აღიარდება როგორც ვალდებულება. საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცებამდე გამოქვეყნებული დივიდენდები განიმარტება ბალანსის შემდგომ მოვლენებში.

3.14 ხარჯების აღიარება

ხარჯების აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, თუ წარმოიშობა მომავალი ეკონომიკური სარგებლის შემცირება, რაც დაკავშირებულია აქტივის შემცირებას ან ვალდებულების ზრდასთან, რაც შეიძლება საიმედოდ განისაზღვროს. ხარჯები გაწევისთანავე აღიარდება მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში, თუ ხარჯებიდან ეკონომიკური სარგებლის მოტანა მომავალში აღარაა მოსალოდნელი ან თუ მომავალი ეკონომიკური სარგებელი აღარ აკმაყოფილებს ბალანსში აქტივად აღიარების კრიტერიუმებს.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და მსჯელობები

კომპანია ახდენს გარკვეული სააღრიცხვო შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების შემუშავებას მომავალი პერიოდებისათვის. შეფასებები და გადაწყვეტილებები შემუშავებულია გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე დაყრდნობით, რომელიც ითვალისწინებს კომპანიის ფუნქციონირებას განსაზღვრული მომავლის პირობებში. მომავალ პერიოდებში მიღებული გამოცდილება შესაძლოა განსხვავებული იყოს ამ შეფასებებისა და დაშვებებისაგან. ქვემოთ მოყვანილია ის შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მომდევნო ფინანსურ წელში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში არსებითი ცვლილებების რისკის მატარებელია.

4.1 ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადები

კომპანია გადახედავს ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადებს ყოველი საანგარიშგებო წლის ბოლოს. აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის განსაზღვრისას, ხელმძღვანელობა განიხილავს მოსალოდნელ გამოყენებას, სავარაუდო ტექნიკურ მოძველებას, ფიზიკურ ცვეთას და გარემოს, რომელშიც ხდება აქტივის გამოყენება. ჩამოთვლილი პირობებისა თუ შეფასებების სისტემის ნებისმიერმა ცვლილებამ შეიძლება გამოიწვიოს მომავალი ცვეთის განაკვეთის კორექტირება. საანგარიშგებო წლის განმავლობაში კომპანიას არ შეუცვლია ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადები.

4.2 იჯარის ვადა, ზღვრული სასესხო განაკვეთი და საიჯარო გადასახდელები

კომპანია იყენებს მსჯელობას იჯარის ვადის დადგენისას. განიხილავს ყველა სათანადო ფაქტს და გარემოებას, რომელიც მოიჯარეს ეკონომიკურ სტიმულს უქმნის, გამოიყენოს იჯარის გაგრძელების უფლება, ან არ გამოიყენოს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლება. კომპანია ხელახლა აფასებს, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ ის გამოიყენებს იჯარის გაგრძელების არჩევანის უფლებას, ან არ გამოიყენებს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლებას, იმ შემთხვევაში, თუ მოხდება რაიმე მნიშვნელოვანი მოვლენა, ან მნიშვნელოვნად შეიცვლება გარემოებები, რომლებიც: ა) მოიჯარის კონტროლს ექვემდებარება; და ბ) გავლენას ახდენს იმის შეფასებაზე, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს უფლებას, რომელიც ადრე გათვალისწინებული არ ჰქონდა იჯარის ვადის დადგენისას, ან არ გამოიყენებს ისეთ უფლებას, რომელიც ადრე გათვალისწინებული ჰქონდა იჯარის ვადის განსაზღვრისას.

კომპანია იყენებს მსჯელობას ზღვრული სასესხო განაკვეთის დადგენისთვის. დაკვირვებადი მონაცემების გამოყენებით განისაზღვრება ძირითადი განაკვეთი, რომელიც კორექტირდება მოიჯარისთვის დამახასიათებელი სპეციფიკური ფაქტორებით და უზრუნველყოფის (იჯარის ობიექტის) მახასიათებლებით.

საქართველოში ხშირად იჯარის ხელშეკრულება არ მოიცავს ჩანაწერს (ან მოიცავს არასრულს ჩანაწერს) იჯარის განახლების/გაგრძელების შესახებ. ზემოთხსენებული უფლების არსებობა გამყარებულია მიღებული საქმიანი პრაქტიკის შესაბამისად. კომპანია ამგვარ მიღებულ საქმიან პრაქტიკას განიხილავს ხელშეკრულების შემადგენელ ნაწილად. ასეთი შემთხვევებისთვის, საიჯარო ვალდებულების განსაზღვრისას შეფასებული საიჯარო გადახდები არის უცვლელი მთელი საიჯარო ვადის განმავლობაში განახლებადი პერიოდის ჩათვლით. მომავალ პერიოდთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობებიდან გამომდინარე ფაქტიური საიჯარო გადახდები შესაძლებელია მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდეს იმისგან, რაც წარდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში.

4.3 ფინანსური აქტივების გაუფასურება

კომპანია აფასებს ფინანსური აქტივებიდან ფულადი ნაკადების გადაუხდელობის ალბათობას. შემდეგ მოცემული ალბათობა მრავლდება მოსალოდნელ დანაკარგებზე, რომელიც გამოწვეულია ხელშეკრულების შეუსრულებლობის რისკიდან, რათა განისაზღვროს ფინანსური აქტივების მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგი. მომავალ პერიოდთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობებიდან გამომდინარე ფაქტიური შედეგი შესაძლებელია მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდეს იმ შედეგისგან, რომელიც აღრიცხულია ფინანსურ ანგარიშგებაში.

4.4 გარიგების ფასის განსაზღვრა ცვალებადი ანაზღაურების გათვალისწინებით

კომპანია ცვალებადი ანაზღაურების შეფასებისთვის იყენებს მოსალოდნელი ღირებულების მეთოდს. ხელმძღვანელობის აზრით ამ მეთოდის გამოყენებით უკეთ არის შესაძლებელი იმ ანაზღაურების ოდენობის პროგნოზირება, რომლის მიღების უფლებასაც მოიპოვებს კომპანია. მოსალოდნელი ღირებულება არის ანაზღაურების შესაძლო მნიშვნელობების დიაპაზონიდან აღებული ანაზღაურების მნიშვნელობების ალბათობებით შეწონილი სიდიდეების ჯამი. მომავალ პერიოდთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობებიდან გამომდინარე ფაქტიური შედეგი შესაძლებელია მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდეს იმ შედეგისგან, რაც აღრიცხულია ფინანსურ ანგარიშგებაში.

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა

სხვა საქმიანობებთან ერთად კომპანია დგას ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებიდან წარმოქმნილი რისკების წინაშე. კომპანიის ოპერაციებისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია: საკრედიტო რისკი; საპროცენტო რისკი; უცხოური ვალუტის რისკი; ლიკვიდურობის რისკი. ეს განმარტებითი შენიშვნა აღწერს კომპანიის მიზნებს, პოლიტიკებსა და პროცედურებს რისკების მართვისათვის და რისკების შეფასების მეთოდებს. ამ რისკებთან დაკავშირებული დამატებითი რაოდენობრივი ინფორმაცია წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში. წინა პერიოდის შემდეგ არ მომხდარა არსებითი ცვლილება რისკების მართვისა და შეფასების მეთოდებში.

ფინანსური ინსტრუმენტების ძირითადი კატეგორიები

კომპანიის ძირითადი ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებს და საიჯარო ვალდებულებებს. ამ ფინანსური ინსტრუმენტების მთავარი მიზანია კომპანიის ფინანსური უზრუნველყოფა. კომპანიას გააჩნია ისეთი ფინანსური აქტივები როგორიცაა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები, გაცემული სესხები, ფული და ფულის ეკვივალენტები. ცხრილი გვიჩვენებს ფინანსური ინსტრუმენტების ძირითად კატეგორიებს.

	2024	2023
გაცემული სესხი გაუფასურების გამოკლებით	670,197	1,161,186
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები გაუფასურების გამოკლებით	31,189,383	21,973,204
ფული და ფულის ეკვივალენტები	131,402	122,773
სულ ფინანსური აქტივები	31,990,982	23,257,163
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	3,360,970	4,654,525
საიჯარო ვალდებულებები	1,478,327	1,570,507
სულ ფინანსური ვალდებულებები	4,839,297	6,225,032

ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულება

კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ზოგიერთი აქტივისა და ვალდებულებისთვის მოითხოვება რეალური ღირებულების განმარტება. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალური ღირებულების შეფასებისათვის კომპანია იყენებს ხელმისაწვდომ საბაზრო მონაცემებს. რეალური ღირებულების შეფასებას კომპანია ახდენს შემდეგი ინფორმაციის საფუძველზე:

- დონე 1: აქტიურ ბაზარზე იდენტური ერთეულის კოტირებული ფასების გამოყენებით (არაკორექტირებული);
- დონე 2: თუ ასეთი ფასი არ არსებობს, სხვა პირდაპირი ან არაპირდაპირი ემპირიული მონაცემების მიხედვით, როგორიცაა ისეთი ბაზრის კოტირებული ფასი, რომელიც არ არის აქტიური იმ იდენტური ერთეულისათვის, რომელსაც სხვა მხარე ფლობს, როგორც აქტივს;
- დონე 3: არასაბაზრო მონაცემების საფუძველზე. თუ პირველ და მეორე დონეებში აღწერილი ემპირიული ფასები არ არსებობს, მაშინ ხდება შეფასების სხვა მეთოდების გამოყენება.

რეალური ღირებულების კლასიფიკაცია დონეებად დამოკიდებულია გამოყენებული ინფორმაციის დონეზე და რეალური ღირებულების გაანგარიშებაში მის მნიშვნელობაზე. დონეებს შორის გადატანა აისახება იმ პერიოდში, როდესაც ადგილი აქვს ასეთ მოვლენას.

რეალური ღირებულება არის ის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. კომპანია ფინანსური ინსტრუმენტების სავარაუდო რეალურ ღირებულებას განსაზღვრავს ხელმისაწვდომი საბაზრო ინფორმაციის საფუძველზე, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, და სათანადო შეფასების მეთოდების გამოყენებით. რეალური ღირებულების დასადგენად, საბაზრო მონაცემების ინტერპრეტაციისთვის განსჯის გამოყენებაა საჭირო. საქართველო კვლავაც ავლენს განვითარებადი ბაზრისათვის დამახასიათებელ ნიშნებს და ეკონომიკური პირობები ისევ ზღუდავს ფინანსურ ბაზრებზე საქმიანობის მოცულობას. საბაზრო კოტირებები შეიძლება მოძველებული იყოს, იძულებითი რეალიზაციის გარიგებებს ასახავდეს და ამიტომ არ წარმოადგენდეს ფინანსური ინსტრუმენტების რეალურ ღირებულებას. კომპანია ყველა არსებულ საბაზრო ინფორმაციას იყენებს ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულების შესაფასებლად.

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეალური ღირებულება დგინდება იდენტურ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე პირველადი აღიარების დროს დაფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთსა და მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთების შედარების შედეგად. ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულება გამომდინარეობს ფულადი სახსრების ნაკადის ღირებულებიდან, რომელიც დისკონტირებულია ფულის ბაზრის მიმდინარე იმ საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

დამახასიათებელია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ვადიანობის ფინანსური ინსტრუმენტებისათვის. კომპანიის ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალური ღირებულება, რომელიც არის ლიკვიდური და ხასიათდება მოკლევადიანობით, როგორცაა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები და ვალდებულებები, უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას.

გაცემული სესხების მესამე დონის მიხედვით შეფასებული რეალური ღირებულება ეფუძნება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებულ ღირებულებას. დისკონტირების განაკვეთი შეადგენს 8%-10%, რომელიც ემთხვევა საბაზრო განაკვეთს. გაცემული სესხების რეალური ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას.

საიჯარო ვალდებულებების მესამე დონის მიხედვით შეფასებული რეალური ღირებულება ეფუძნება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებულ ღირებულებას. დისკონტირების განაკვეთი შეადგენს 12%-14%, რომელიც ემთხვევა საბაზრო განაკვეთს. საიჯარო ვალდებულებების რეალური ღირებულება 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 1,408,000 ლარს (2023: 1,407,000 ლარი)

ფულისა და ფულის ეკვივალენტების რეალური ღირებულება შეფასებულია პირველი დონის მიხედვით, სხვა დანარჩენი ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალური ღირებულება განსაზღვრულია მესამე დონის საფუძველზე.

კაპიტალის მართვა

კომპანია თავის კაპიტალთან დაკავშირებულ რისკს მართავს იმისათვის, რომ უზრუნველყოს ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენა და ამავდროულად დაინტერესებული მხარეების უკუგების მაქსიმიზაცია, მოზიდული და საკუთარი კაპიტალის ოპტიმალური ბალანსის დაცვის გზით. კომპანიის ხელმძღვანელობა რეგულარულად მიმოიხილავს კაპიტალის სტრუქტურას. ასეთი განხილვების ფარგლებში, კომპანიის ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ კომპანია აბალანსებს მთლიანი კაპიტალის სტრუქტურას დივიდენდების გაცემით, აღებული სესხის თანხით კაპიტალის ზრდით და არსებული სესხების დაფარვით.

ზოგადი მიზნები, პოლიტიკა და პროცესები

კომპანიის ხელმძღვანელობას გააჩნია საერთო პასუხისმგებლობა კომპანიის რისკების მართვის მიზნებისა და პოლიტიკის განსაზღვრისთვის, ამასთანავე, პასუხისმგებლობის შენარჩუნებასთან ერთად, მიზნებისა და პროცესების ეფექტურად დანერგვისთვის მას დელეგირებული აქვს პროცესების შემუშავებისა და ოპერირების უფლება კომპანიის ფინანსური მხარისთვის. კომპანიის ხელმძღვანელობა იღებს ყოველთვიურ ანგარიშგებას ფინანსური სამსახურისგან, მიმოიხილავს დასახული მიზნებისა და პოლიტიკის შესრულებისათვის განხორციელებული პროცესების ეფექტურობას. კომპანიის შიგნით დამატებით მიმოიხილავენ რისკების მართვის პოლიტიკას, პროცესებს და წარუდგენენ კომპანიის ხელმძღვანელობას თავის მოსაზრებას. კომპანიის ხელმძღვანელობის მთავარი მიზანი არის დაიცვას კომპანია რისკის მიუღებელი დონისაგან და საშუალება მისცეს მას მიაღწიოს საქმიანობის მიზანს. აღნიშნულ პოლიტიკასთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია ქვემოთ:

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი განისაზღვრება, როგორც რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება მერყევი იქნება სავალუტო კურსის ცვალებადობის გამო. კომპანიას გააჩნია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარკვეული ოპერაციები. კომპანია არ იყენებს არანაირ წარმოებულ ინსტრუმენტებს სავალუტო რისკის მართვისთვის. ცხრილი გვიჩვენებს უცხოურ ვალუტაში არსებულ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებას.

	2024		2023	
	დოლარი	ევრო	დოლარი	ევრო
გაცემული სესხი	670,197	-	1,161,186	-
წმინდა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	2,180,548	-	5,907,051	-
ფული და ფულის ეკვივალენტები	64,082	42,566	108,790	-
სულ ფინანსური აქტივები	2,914,827	42,566	7,177,027	-
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	1,064,540	1,100,203	2,554,309	844,463
სულ ფინანსური ვალდებულებები	1,064,540	1,100,203	2,554,309	844,463
წმინდა ფინანსური პოზიცია	1,850,287	(1,057,637)	4,622,718	(844,463)

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

მოცემული ცხრილი წარმოადგენს კომპანიის მგრძნობელობას შესაბამისი უცხოური ვალუტების ლართან მიმართებაში 20%-ით გაზრდაზე და შემცირებაზე. 20% არის მგრძნობიარობის განაკვეთი, რომელიც გამოიყენება კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ სავალუტო რისკის შიდა კონტროლისთვის და წარმოადგენს სავალუტო კურსის სხვაობის შეფასებას კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ. მგრძნობელობის ანალიზი მოიცავს მხოლოდ უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ დაუფარავ ფულად მუხლებს და აკორექტირებს მათ გადაფასებას პერიოდის ბოლოს სავალუტო კურსების გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების მიხედვით. გავლენა წმინდა მოგებასა და კაპიტალზე აქტივების ღირებულების მიხედვით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	აშშ დოლარი/ ლარი + 20%	აშშ დოლარი/ ლარი - 20%	ევრო/ლარი + 20%	ევრო/ლარი - 20%
მოგება/(ზარალი) 2024	370,057	(370,057)	(211,527)	211,527
მოგება/(ზარალი) 2023	924,544	(924,544)	(168,893)	168,893

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიშობა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პოტენციური ცვლილების გამო, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალურ ღირებულებებზე ან მომავალ ფულად ნაკადებზე. კომპანიას არ აქვს ცვლადი საპროცენტო განაკვეთის მატარებელი ფინანსური ინსტრუმენტები.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის ფულადი ზარალის მიღების რისკი დებიტორის ან სხვა კონტრაგენტის მიერ კრედიტორული დავალიანების არდაფარვის შემთხვევაში. კომპანიას საფრთხეს საკრედიტო რისკთან დაკავშირებით განაპირობებს თითოეული მომხმარებლის ინდივიდუალური მახასიათებლები. კომპანიის საკრედიტო რისკი, ძირითადად განპირობებულია სავაჭრო მოთხოვნებიდან, გაცემული სესხებიდან, ფული და ფულის ეკვივალენტებიდან (გარდა ნაღდი ფულისა).

კომპანია საკრედიტო რისკს მართავს გარკვეული პრინციპების საფუძველზე, რომლებიც ითვალისწინებს ცალკეული კონტრაგენტის კრედიტუნარიანობის საფუძველიან ანალიზს, კონტრაგენტის დიდძალი დავალიანების თავიდან აცილებას, ყველა დაუფარავი საკრედიტო თანხის დაფარვის მკაცრ კონტროლს და პრობლემური ფინანსური აქტივების ინტენსიურ მართვას. საკრედიტო რისკის მონიტორინგის მიზნით, კომპანია მომხმარებლებს აერთიანებს მათი ვადაგადაცილების სტატუსის მიხედვით. საკრედიტო რისკის სამართავად კომპანია განიხილავს შემდეგ ფაქტორებს: მომხმარებელი ბითუმად მოვაჭრა თუ საცალოდ, მომხმარებლების გეოგრაფიულ განაწილებას და წარსულში ფინანსური სიმძნელების არსებობას. მაღალრისკიანი მომხმარებლები გაერთიანებულია შეზღუდულ მომხმარებელთა ჯგუფში და მათზე რეალიზაცია ხორციელდება წინასწარი ანაზღაურების საფუძველზე. ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს. ცხრილი გვიჩვენებს საკრედიტო რისკის მაქსიმალურ ოდენობას.

	2024	2023
გაცემული სესხი გაუფასურების გამოკლებით	670,197	1,161,186
სავაჭრო მოთხოვნები გაუფასურების გამოკლებით	31,189,383	21,973,204
ფული და ფულის ეკვივალენტები	130,385	122,489
სულ	31,989,965	23,256,879

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკში იგულისხმება საკმარისი ფინანსური რესურსის არ არსებობა, რათა მოხდეს ფინანსური ვალდებულებების დაფარვა შესაბამის ვადაში. ლიკვიდურობის რისკის მართვისთვის კომპანია ახორციელებს სისტემატურ ზედამხედველობას მოსალოდნელ მომავალ ფულად ნაკადებზე, რომელიც წარმოადგენს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის პროცესის ნაწილს.

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფინანსური ვალდებულებების კატეგორიების ლიკვიდურობის ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი დაფარვა. ამ ცხრილებში წარმოდგენილი თანხები შესაძლოა არ შეესაბამებოდეს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხულ თანხებს, რადგან ქვემოთ წარმოდგენილი ინფორმაცია მოიცავს ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზს, რაც უთითებს ხელშეკრულების მიხედვით დარჩენილ მთლიან დაუდისკონტირებელ გადახდებს საპროცენტო დავალიანების ჩათვლით.

შპს ავერსი-რაციონალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(ლარში)

5. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის ანალიზი წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წლის შემდეგ	სულ 2024
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	3,360,970	-	-	3,360,970
საიჯარო ვალდებულებები	268,656	1,074,624	1,097,042	2,440,322
სულ ფინანსური ვალდებულებები	3,629,626	1,074,624	1,097,042	5,801,292

	1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წლის შემდეგ	სულ 2023
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	4,654,525	-	-	4,654,525
საიჯარო ვალდებულებები	268,656	1,074,624	1,343,313	2,686,593
სულ ფინანსური ვალდებულებები	4,923,181	1,074,624	1,343,313	7,341,118

6. ამონაგები

	2024	2023
ამონაგები ადგილობრივი ბაზრიდან	57,451,559	50,858,449
ამონაგები უცხოური ბაზრიდან - ექსპორტი	6,319,415	8,906,998
სულ	63,770,974	59,765,447

7. მიწოდების ხარჯები

	2024	2023
ხელფასი	(9,280,555)	(8,324,389)
სხვა	(930,909)	(827,971)
სულ	(10,211,464)	(9,152,360)

8. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2024	2023
ხელფასი	(2,629,890)	(2,713,863)
მარაგების გაუფასურება	(687,234)	(693,631)
პროფესიული მომსახურება	(589,473)	(426,906)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(487,610)	(534,161)
კომუნალური	(268,494)	(248,017)
მიმდინარე რემონტი და ხელშეწყობა	(203,346)	(177,047)
გადასახადები გარდა მოგების გადასახადისა	(112,787)	(102,424)
სხვა ხარჯები	(776,543)	(745,006)
სულ	(5,755,377)	(5,641,055)

შპს ავერსი-რაციონალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(ლარში)

9. ძირითადი საშუალებები

ისტორიული ღირებულება	იჯარის კეთილმოწყობა	მანქანა- დანადგარები	საოფისე აღჭურვილობა	ავტომობილები	სულ
31.12.2022	341,878	18,654,384	1,374,223	352,684	20,723,169
შემოსვლა	-	430,826	127,546	-	558,372
გასვლა	-	(201,185)	(26,286)	-	(227,471)
31.12.2023	341,878	18,884,025	1,475,483	352,684	21,054,070
შემოსვლა	-	2,372,905	157,430	-	2,530,335
გასვლა	-	(625,082)	(47,378)	-	(672,460)
31.12.2024	341,878	20,631,848	1,585,535	352,684	22,911,945
დაგროვილი ცვეთა					
31.12.2022	(183,147)	(10,835,856)	(952,748)	(86,310)	(12,058,061)
ცვეთა	(15,483)	(1,137,253)	(69,000)	(23,512)	(1,245,248)
გასვლა	-	161,712	23,703	-	185,415
31.12.2023	(198,630)	(11,811,397)	(998,045)	(109,822)	(13,117,894)
ცვეთა	(15,483)	(1,212,640)	(76,262)	(23,512)	(1,327,897)
გასვლა	-	509,742	43,219	-	552,961
31.12.2024	(214,113)	(12,514,295)	(1,031,088)	(133,334)	(13,892,830)
საბალანსო ღირებულება					
31.12.2023	143,248	7,072,628	477,438	242,862	7,936,176
31.12.2024	127,765	8,117,553	554,447	219,350	9,019,115

10. აქტივების გამოყენების უფლება

კომპანიის საიჯარო ხელშეკრულება მოიცავს საოპერაციო საქმიანობისთვის განკუთვნილი მიწის და შენობის იჯარას, რომელიც მიღებულია დაკავშირებული მხარისგან. იჯარის სახელშეკრულებო პერიოდი მოიცავს 1 წლიან პერიოდს. ხელშეკრულების განახლების უფლება გამყარებულია მიღებული საქმიანი პრაქტიკით. იჯარის ვადა, ზღვრული სასესხო განაკვეთი და საიჯარო გადასახდელები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	არაგაუქმებადი პერიოდი	გაგრძელების არჩევანის უფლების გამოყენება	იჯარის ვადა	დისკონტის განაკვეთი	თვიური გადასახდელი
საწყისი აღიარებისას	-	15 წელი	15 წელი	11.1%	22,388
დარჩენილი 31.12.2024	-	9 წელი	9 წელი	11.1%	20,944

ხელმძღვანელობა გონივრულად ვარაუდობს გაგრძელების უფლების გამოყენებას ძირითადი საშუალებების არსებითი ნაწილის ნარჩენი მომსახურების ვადის დასრულებამდე, რადგან აღნიშნული ხელშეკრულების გაწყვეტით კომპანია მიიღებს მნიშვნელოვან ეკონომიკურ ზიანს. კომპანიას არ გააჩნია მიღებული სესხები მიმდინარე ან შესაძარის პერიოდში. სესხის პროცენტის განსაზღვრისთვის გამოიყენა დაკვირვებადი საბაზრო მონაცემები მსგავსი სექტორისთვის.

კომპანიის იჯარის ხელშეკრულება განსაზღვრავს ფიქსირებულ საიჯარო გადასახდელს 1 წლიანი პერიოდისთვის. რამდენადაც გაგრძელების უფლება გამყარებულია მიღებული საქმიანი პრაქტიკის შესაბამისად, კომპანია ამგვარი საიჯარო პერიოდისთვის იყენებს 1 წლიანი პერიოდისთვის განსაზღვრულ ფიქსირებულ გადასახდელებს.

ცხრილი გვიჩვენებს აქტივის გამოყენების უფლების მოძრაობას.

	2024	2023
1 იანვარი	1,258,688	1,384,557
ცვეთა	(125,791)	(125,869)
31 დეკემბერი	1,132,897	1,258,688

ცხრილი გვიჩვენებს საიჯარო ვალდებულების მოძრაობას.

	2024	2023
1 იანვარი	1,570,507	1,653,484
საპროცენტო ხარჯი	159,154	168,356
გადახდა	(251,334)	(251,333)
31 დეკემბერი	1,478,327	1,570,507

შპს ავერსი-რაციონალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(ლარში)

11. არამატერიალური აქტივები

თვითღირებულება	საოპერაციო პროგრამები	სხვა	სულ
31.12.2022	836,821	153,137	989,958
შემოსვლა	2,710	-	2,710
გასვლა	(14,984)	-	(14,984)
31.12.2023	824,547	153,137	977,684
შემოსვლა	23,503	166,232	189,735
31.12.2024	848,050	319,369	1,167,419
დაგროვილი ცვეთა			
31.12.2022	(519,853)	(106,739)	(692,096)
ამორტიზაცია	(65,906)	(7,814)	(73,720)
გასვლა	11,126	-	11,126
31.12.2023	(574,633)	(114,553)	(754,690)
ამორტიზაცია	(67,289)	(7,814)	(75,103)
31.12.2024	(641,922)	(122,367)	(829,793)
საბალანსო ღირებულება			
31.12.2023	249,914	38,584	222,994
31.12.2024	206,128	197,002	337,626

12. მარაგები

	2024	2023
მზა პროდუქცია	3,689,673	2,674,866
ნედლეული	2,388,367	5,303,044
სხვა	2,549,080	3,061,625
სულ	8,627,120	11,039,535

13. გაცემული სესხები

	2024	2023
გაცემული სესხი	1,688,103	2,074,692
გაუფასურების რეზერვი	(1,017,906)	(913,506)
სულ	670,197	1,161,186

კომპანიას აქვს გაცემული სესხი არარეზიდენტ ფიზიკურ პირზე. სესხი უზრუნველყოფილია აზერბაიჯანში ქალაქ ბაქოში არსებული უძრავი ქონებით. ხელშეკრულების ვადა დასრულებულია. კომპანია სესხის ვადაგადაცილების სტატუსს განიხილავს, როგორც სახელშეკრულებო პირობების შეუსრულებლობის ძირითად მაჩვენებელს. კომპანიამ განიხილა ქვემოთ მოცემული ფაქტორების კომბინირებული ეფექტი:

- ა) - მსესხებლის მნიშვნელოვანი ფინანსური სიძნელეები;
 - ბ) სახელშეკრულებო პირობების დარღვევა, როგორცაა, მაგალითად ძირითადი თანხის ან პროცენტის გადაუხდელობა, ან გადახდის ვადაგადაცილება;
 - გ) მოსალოდნელი ხდება, რომ მსესხებელი დაიწყებს გაკოტრებას;
 - დ) უზრუნველყოფის ღირებულების შეფარდება სესხის თანხასთან;
- და გაცემული სესხი განიხილა, როგორც საკრედიტოდ გაუფასურებული ფასს 9-ის მოთხოვნების მიხედვით. კომპანიამ 2024 და 2023 წელს საპროცენტო შემოსავალი აღიარა წმინდა დარიცხვის საფუძველზე. ცხრილი გვიჩვენებს გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვის მოძრაობას.

	2024	2023
გაუფასურების რეზერვის საწყისი ნაშთი	(913,506)	(933,526)
გაუფასურების ხარჯი	(149,184)	(104,604)
კურსთაშორის სხვაობის ეფექტი	44,784	124,624
31 დეკემბერი	(1,017,906)	(913,506)

შპს ავერსი-რაციონალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(ლარში)

13. გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნებისათვის მოსალოდნელი ფულადი სახსრების დეფიციტის შეფასება ასახავს იმ ფულად ნაკადებსაც, რომლის მიღებაც მოსალოდნელია უზრუნველყოფიდან, რომლებიც სახელშეკრულებო პირობების ნაწილია და კომპანია ცალკე არ აღიარებს. უზრუნველყოფილი ფინანსური აქტივის მოსალოდნელი ფულადი სახსრების დეფიციტის შეფასება ასახავს იმ ფულადი ნაკადების ოდენობას და მიღების ვადებს, რომლის მიღება მოსალოდნელია უზრუნველყოფის სახით გამოყენებული აქტის აღსრულებით და გაყიდვის დანახარჯების გამოკლებით. მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების შეფასებაში გათვალისწინებულია უზრუნველყოფის აღსრულების ალბათობა და ამის შედეგად წარმოქმნილი ფულადი ნაკადები. საანგარიშო პერიოდში კომპანიამ ამოიღო გაცემული სესხის ნაწილი უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციიდან.

14. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

	2024	2023
სავაჭრო მოთხოვნები	33,597,983	25,516,485
საექვო ვალების რეზერვი	(2,408,600)	(3,543,281)
წმინდა ფინანსური მოთხოვნები	31,189,383	21,973,204
გადახდილი ავანსები	3,054,151	3,129,431
სულ	34,243,534	25,102,635

კომპანია იყენებს გამარტივებულ მეთოდს, რათა განისაზღვროს მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგი. სავაჭრო მოთხოვნები დაჯგუფდა მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ხანდაზმულობის მიხედვით. მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგის განაკვეთები ეფუძნება კომპანიის ბოლო სამი წლის საკრედიტო გაუფასურების გამოცდილებას. ისტორიული მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგის განაკვეთი დაკორექტირდა არსებული და სამომავლო მაკროეკონომიკური ფაქტორების გათვალისწინებით, რომელიც გავლენას ახდენს კომპანიის მომხმარებლებზე. კომპანია ითვალისწინებს მთლიანი შიდა პროდუქტის, უმუშევრობის და ინფლაციის დონეს, როგორც ძირითად მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს, იმ ქვეყნისთვის სადაც კომპანიის დებიტორი საქმიანობს.

ცხრილი გვიჩვენებს სავაჭრო მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვის მოძრაობას.

	2024	2023
1 იანვარი	(3,543,281)	(2,710,361)
ფინანსური აქტივების ჩამოწერა	766,561	-
მიმდინარე პერიოდის გაუფასურების აღდგენა/(ხარჯი)	260,000	(832,920)
საკურსო სხვაობის გავლენა	108,120	-
სულ 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(2,408,600)	(3,543,281)

15. ფული და ფულის ეკვივალენტები

	2024	2023
ფული ბანკში უცხოურ ვალუტაში	106,648	108,790
ფული ბანკში ეროვნულ ვალუტაში	23,737	13,699
შეზღუდული ფული	1,017	284
სულ	131,402	122,773

16. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

	2024	2023
სავაჭრო ვალდებულებები	2,299,006	3,489,529
გადასახდელი ხელფასები	1,061,964	1,164,996
სულ ფინანსური ვალდებულებები	3,360,970	4,654,525
საგადასახადო ვალდებულებები	945,766	142,485
სახელშეკრულებო ვალდებულება	40,895	53,417
სულ არაფინანსური ვალდებულებები	986,661	195,902
სულ	4,347,631	4,850,427

17. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

ცხრილი გვიჩვენებს ნაშთებს და ოპერაციებს დაკავშირებულ მხარეებთან.

ნაშთები	ურთიერთობის ფორმა	2024	2023
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	28,127,997	16,066,153
გადასახდელი დივიდენდები	მფლობელები	21,842,237	18,624,152
იჯარის ვალდებულებები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	1,478,327	1,570,507
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	11,986	128,319
ოპერაციები			
ამონაგები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	57,414,590	50,835,675
საპროცენტო ხარჯი	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	(159,154)	(168,356)
საქვემოქმედო ხარჯები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	(165,000)	(70,000)
მარაგების შესყიდვა	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	554,467	766,117
სერვისის შესყიდვა	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	(284,810)	(144,024)
შრომის ანაზღაურება	უმაღლესი ხელმძღვანელობის	(1,094,000)	(1,041,000)

18. პირობითი და სახელშეკრულებო ვალდებულებები

სახელშეკრულებო ვალდებულებები - კომპანიას არ აქვს არსე არსებითი აუღიარებელი სახელშეკრულებო ვალდებულებები.

სასამართლო დავები - 2024 და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიას არ გააჩნია არსებითი სასამართლო დავები.

გადასახადები - საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში შესაძლოა განხორციელდეს სხვადასხვა ინტერპრეტაციები და ცვლილებები. გარდა ამისა, ხელმძღვანელობის საგადასახადო ინტერპრეტაციები შეიძლება განსხვავდებოდეს საგადასახადო ორგანოების ინტერპრეტაციებისაგან, კომპანიის ოპერაციები შეიძლება გასაჩივრდეს საგადასახადო ორგანოების მიერ და კომპანიას დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, საურავები, პროცენტები. კომპანიას მიაჩნია რომ ყველა გადასახადი გადახდილი აქვს და შესაბამისად, არანაირი ანარიცხი არ წარადგინა ფინანსურ ანგარიშგებაში. სასაგადასახო ორგანოებს შეუძლიათ მიმოიხილონ კომპანიის ოპერაციები 3 წლის განმავლობაში.

2008 წლის 1 იანვრიდან 2016 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით პერიოდში დაგროვილი მოგება, რომლისთვის გადახდილია მოგების გადასახადი, არ ექვემდებარება განმეორებით დაბეგვრას. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით პირობითი მოგების გადასახადის ხარჯი შეადგენს 4,675,000 ლარს (2023: 3,847,000 ლარი).

საოპერაციო გარემო - საქართველოს ბაზარზე პოზიციონირება წარმოშობს დამატებით ეკონომიკურ, პოლიტიკურ, სოციალურ, სამართლებრივ და საკანონმდებლო რისკებს უფრო განვითარებულ ბაზართან შედარებით. კანონები და რეგულაციები, საგადასახადო და მარეგულირებელი ჩარჩოები ზეგავლენას ახდენენ საქართველოში ბიზნესის სწრაფ განვითარებაზე. საქართველოს მომავალ ეკონომიკურ კურსზე ზემოქმედებას ახდენს მთავრობის მიერ მიღებული ფისკალური და მონეტარული პოლიტიკა, საკანონმდებლო, მარეგულირებელ და პოლიტიკურ გარემოსთან ერთად.

19. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ არ ყოფილა მოვლენები, რომლებიც საჭიროებს განმარტებას.

მმართველობის ანგარიშგება

კომპანიის განვითარების გეგმები

შპს „ავერსი-რაციონალის“ საქმიანობა მოიცავს ფარმაცევტული პროდუქციის წარმოებას და მასთან დაკავშირებულ ყველა ქმედებას, რაც გათვალისწინებულია საერთაშორისო სტანდარტებითა და სახელმწიფო კანონმდებლობით. დღეისათვის, კომპანიის ძირითადი ფარმაცევტული საქმიანობა მოიცავს ბალკ (დაუფასოებელი) პროდუქტის დაფასოებას და შეფუთვას.

კომპანიამ პირველი ფარმაცევტული პროდუქტი ბაზარზე გაუშვა 2005 წელს და დღეისათვის მისი პორტფელი წარმოდგენილია 150-მდე დასახელებისა და 250-მდე პოზიციის, სხვადასხვა ფარმაცოლოგიური ჯგუფისა და ფორმის სამკურნალო პრეპარატებით (ტაბლეტები, კაფსულები, სიროფები, ემულსიები, სუსპენზიები, საინექციო ხსნარები და ფხვნილები ფლაკონებში, კრემები, გელები, წვეთები, სპრეები და სხვ.).

კომპანია ახდენს პროდუქციის რეალიზაციას, როგორც ადგილობრივ ბაზარზე ასევე საექსპორტო ქვეყნებში, ძირითადად პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში.

შპს „ავერსი-რაციონალმა“ დაარსების დღიდანვე შეიმუშავა სტარტეგია დაენერგა ევროპული სტანდარტები, რაც განაპირობებდა კომპანიის მიერ წარმოებული პროდუქციის მაღალ ხარისხს, ეფექტურობას და უსაფრთხოებას. აღნიშნული სტრატეგიის განხორციელების შედეგად, კომპანიამ უმოკლეს ვადებში წარმატებით გაირა ევროპული სერტიფიცირება საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით, როგორცაა: ისო 9001, GMP EU. კომპანიის ხარისხის კონტროლის ლაბორატორიები (ანალიზური და მიკრობიოლოგიური) აკრედიტებულია ისო 17025-ის მიხედვით. ასევე დღეისათვის, კომპანია ფლობს საქართველოში პირველ ევრაზიის ეკონომიკური კავშირის GMP EAEU-ს სერტიფიკატს და ჩვენი ქვეყნის ისტორიაში პირველმა მოიპოვა ასევე პირველი ნაციონალური GMP GEO - სერტიფიკატიც.

კომპანიის მისია არის „მოსახლეობის უზრუნველყოფა ხარისხიანი, ეფექტური და უსაფრთხო ფარმაცევტული პროდუქციით“, რაც ჩადებულია კომპანიის პოლიტიკაში, სტრატეგიასა და მიზნებში.

აღნიშნული მიზნების მისაღწევად, შპს „ავერსი-რაციონალის“ უმაღლესი ხელმძღვანელობა ყოველწლიურად ახდენს კომპანიის შიდა და გარე კონტექსტის ანალიზს და სამომავლო განვითარების გეგმების დასახვას, რაც მისი მუდმივი განვითარების წინაპირობაა.

შპს „ავერსი-რაციონალში“ მოქმედებს სტრატეგიული დაგეგმარების და ყოველწლიური მიზნების შემუშავების სისტემა, რომელიც ეფუძნება გასული წლების ანალიზის შედეგებს.

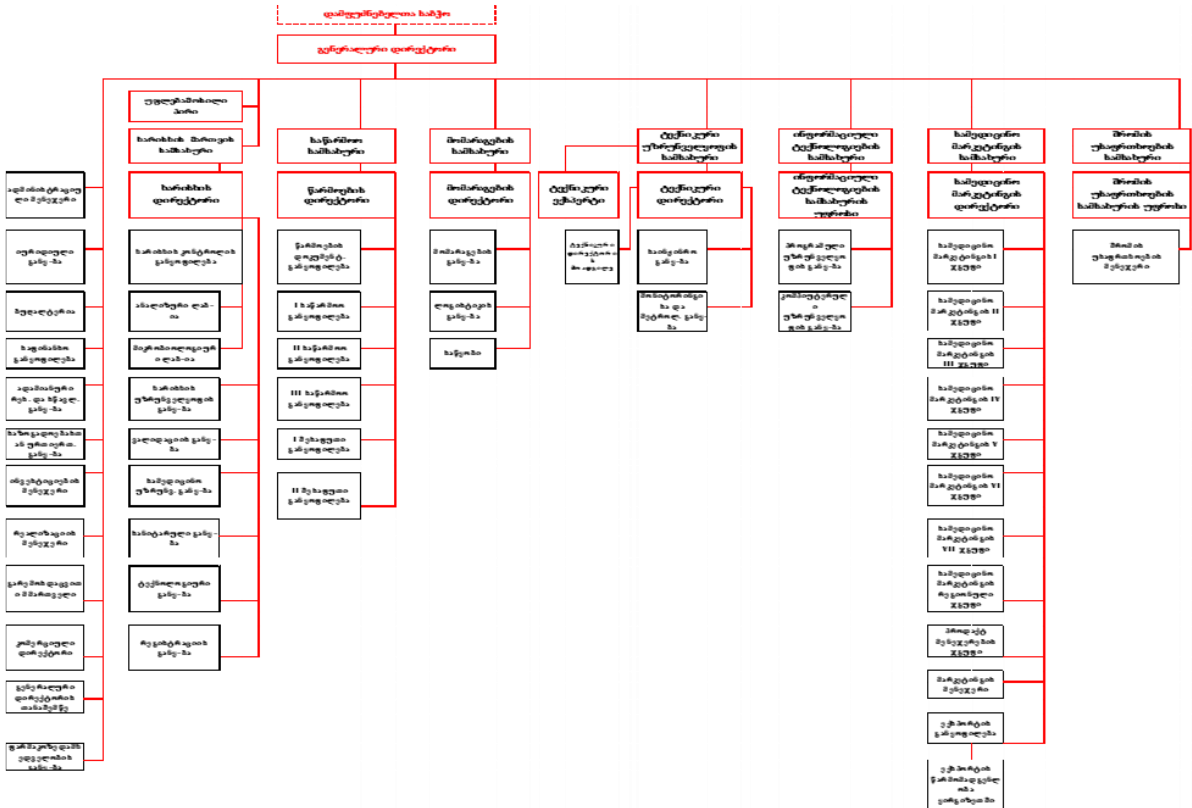
2024 წლის შედეგების საფუძველზე, მიმდინარე 2025 წლის განვითარების გეგმები ორიენტირებულია შემდეგზე:

1. რეალიზაციის გაზრდის მიზნით დაგეგმილია როგორც ადგილობრივი ბაზრის წილის გაზრდა, ასევე ექსპორტის გაფართოვება. ამისთვის მიმდინარეობს მუშაობა კომპანიის პორტფელის გაზრდაზე აქტუალური მედიკამენტების კუთხით;
2. საოპერაციო დონეზე კომპანიაში კვლავ გრძელდება ერთიანი ელექტრონული კომპიუტერიზებული სისტემის შემუშავება-დანერგვის პროექტი. მიმდინარეობს მონაცემთა ერთიანობის, სანდოობის და უსაფრთხოების სისტემების დახვეწა - მოდერნიზება თანამედროვე, საერთაშორისო სტანდარტების მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით;
3. პერსონალის მოტივაციის და კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, კომპანიაში კვლავაც დაგეგმილია თანამშრომელთა კორპორატიული სწავლებები სხვადასხვა თემატიკის მიხედვით, განსაკუთრებული როლი ენიჭება ე.წ. გასვლით ტრენინგებს, რომელზეც განსაკუთრებული ბიუჯეტი გამოყოფილი;
4. აქტიურად მიმდინარეობს მუშაობა სრული საწარმოო ციკლით პრეპარატების წარმოების პროექტზე;
5. ასევე დაგეგმილია მარკეტინგული სტრატეგიის დახვეწის მიზნით განსაზღვრული პროექტების განხორციელება.

აღნიშნული მიზნების შესრულების მონიტორინგი ტარდება კვარტალურად და საჭიროების შემთხვევაში ხდება მათი კორექტირება/გადაგეგმვა.

აღნიშნული ქმედებების საშუალებით, კომპანია უზრუნველყოფს მუდმივ განვითარებას, რაშიც აქტიურად არის ჩართული არა მხოლოდ უმაღლესი მენეჯმენტი, არამედ ასევე კომპანიის თითოეული თანამშრომელი.

კომპანიის ორგანიზაციული სტრუქტურა

ინფორმაცია თანამშრომლების შესახებ

სულ თანამშრომლების რაოდენობა: 1,085

- ქალი თანამშრომელი - 81%
- მამაკაცი თანამშრომელი - 19%
- უმაღლესი განათლება - 97%

ინფორმაცია ფილიალების შესახებ

შპს „ავერსი-რაციონალს“ ფილიალები არ გააჩნია.

კვლევებისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებების მიმოხილვა

შპს „ავერსი-რაციონალის“ საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ამ ეტაპზე კომპანია რაიმე სახის კვლევით-სამეცნიერო საქმიანობას არ ეწევა. კომპანია ახდენს უკვე შემუშავებული და ბაზარზე არსებული ფარმაცევტული პროდუქტების (ე.წ. „ჯენერული პრეპარატების“) წარმოებას.

შესაბამისად კომპანიის განვითარების სტრატეგია და მიზნები ეფუძნება ადგილობრივ და საერთაშორისო ფარმაცევტულ ბაზარზე უკვე არსებულ მდგომარეობასა და სამომავლო პერსპექტივებს, რომელსაც სისტემატურად იკვლევს და აანალიზებს კომპანიის უმაღლესი ხელმძღვანელობა.

აღნიშნულთან დაკავშირებით, საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, კომპანიის მენეჯმენტი აქტიურად იღებდა მონაწილეობას ყველა მნიშვნელოვან ადგილობრივ თუ საერთაშორისო შეხვედრებში, სამეცნიერო თუ პრაქტიკულ კონფერენციებში, სემინარებში, გამოფენებში.

აუცილებელი ძირითადი ხარისხობრივი და არაფინანსური მაჩვენებლები

გარდა ფინანსური მაჩვენებლებისა, კომპანიის სტრატეგია ორიენტირებულია ბიზნესის 4 მთავარ ხარისხობრივ (არა ფინანსურ) მაჩვენებელზე:

1. წარმოებული პროდუქციის ხარისხი
2. მომხმარებლების კმაყოფილება/მათი უკუკავშირი
3. კორპორატიული კულტურა და პერსონალის როლი
4. მუდმივი განვითარება

თითოეულის კუთხით, კომპანიამ დაარსების დღიდან დაიწყო მუშაობა და დღეისათვის მიაღწია შემდეგს:

1. წარმოებული პროდუქციის ხარისხის უზრუნველსაყოფად, შპს „ავერსი-რაციონალი“ დაარსების დღიდან აქტიურად მუშაობდა საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვაზე.

დღეისათვის კომპანია ფლობს ევროპული სათანადო საწარმოო პრაქტიკის სერტიფიკატს (GMP EU), რომელიც მოიპოვა 2008 წლიდან. ბოლო სასერტიფიკაციო აუდიტი ჩატარდა 2020 წლის ნოემბერში.

2006 წლიდან კომპანია სერტიფიცირებულია ხარისხის საერთაშორისო სტანდარტის შესაბამისად (ისო 9001). 2017 წელს მოხდა ხელახლის სერტიფიცირება განახლებული სტანდარტის ისო 9001:2015 -ის მიხედვით და 2020 წლის ნოემბერში კომპანიამ კვლავ წარმატებით გაიარა მორიგი რესერტიფიცირება.

არსებული სტანდარტების შესაბამისობის საკონტროლო აუდიტები ტარდება ყოველწლიურად, ხოლო 3 წელიწადში ერთხელ ტარდება განმეორებითი რესერტიფიცირება გერმანული კომპანიის მიერ.

შპს „ავერსი-რაციონალს“ ასევე წარმატებით აქვს გავლილი სხვადასხვა საექსპორტო ქვეყნების მარეგულირებელი ორგანოების მიერ ჩატარებული ინსპექტირებები, რომლის საფუძველზეც კომპანია ახდენს საკუთარი პროდუქციის ექსპორტს აღნიშნულ ქვეყნებში. ამ კუთხით ძალზედ მნიშვნელოვანია 2020 წლის ივლისში მიღებული ევრაზიის ეკონომიკური კავშირის GMP EAEU სერტიფიკატი, რომელიც მნიშვნელოვნად ზრდის კომპანიის საექსპორტო პოტენციალს ამ ქვეყნებში.

ასევე, 2020 წლის ოქტომბერში, „ავერსი-რაციონალმა“, ნებაყოფლობით რეჟიმში წარმატებით გაიარა ჩვენი ქვეყნის მარეგულირებლის ისტორიაში პირველი ნაციონალური GMP- სერტიფიცირება და 2021 წლის თებერვალში გადაეცა აღნიშნული სერტიფიკატიც, რაც კიდევ ერთი დასტურია აქ წარმოებული პროდუქციის მაღალი ხარისხის და სანდოობისა.

2014 წლიდან კომპანიის ხარისხის კონტროლის ანალიზურმა ლაბორატორიამ, ხოლო 2018 წელს - მიკრობიოლოგიურმა ლაბორატორიამ გაიარა აკრედიტაცია ნაციონალური აკრედიტაციის ცენტრის მიერ სსტ ისო/იეკ 17025-ის მიხედვით. ასევე, შპს „ავერსი-რაციონალის“ ლაბორატორია, 2010 წლიდან დღემდე ყოველწლიურად წარმატებით იღებს მონაწილეობას საერთაშორისო კონკურსებში ლაბორატორიათაშორისი კომპეტენტურობის დადასტურების მიზნით (უკრაინა, საფრანგეთი, ავსტრალია, პოლონეთი), რაც აქ წარმოებული ხარისხის კონტროლის მეთოდებისა და გაცემული დასკვნების სანდოობასა და მაღალ სტანდარტზე მეტყველებს.

მნიშვნელოვანი ასევე, რომ შპს „ავერსი-რაციონალი“ მნიშვნელოვან სტანდარტებს უყენებს ნედლეულისა და მასალების მომწოდებლებსაც: ხდება მათი წინასწარი შეფასება, შერჩევა და მუდმივი მონიტორინგი. აღნიშნული მონიტორინგის შედეგად შედარებით დაბალი კატეგორიის მომწოდებლებთან თანამშრომლობა წყდება და ხდება მათი ჩანაცვლება სათანადო ხარისხის ალტერნატიული მოწოდებლებით.

2. კომპანიის ხარისხობრივ მაჩვენებელს წარმოადგენს მომხმარებლის კმაყოფილების დონე და იმიჯი ბაზარზე. მომხმარებელთან აქტიური უკუკავშირის უზრუნველსაყოფად, კომპანია რეგულარულად ატარებს სხვადასხვა სახის კვლევებს, რომელში ჩართული არიან კომპანიის მიერ წარმოებული პროდუქციის რიგითი მომხმარებლები, სამედიცინო დაწესებულებების პერსონალი, დისტრიბუტორები და სხვ. აღნიშნულის საფუძველზე, შპს „ავერსი-რაციონალი“ ახდენს მომხმარებელთა ინტერესების და მოლოდინების იდენტიფიკაციას, ანალიზს და მათ გათვალისწინებას სამომავლო გეგმებში, რათა მომხმარებელთა კმაყოფილების დონე მუდმივად იყოს მაღალი.

გარდა ამისა, კომპანიაში ევროპული მოთხოვნების შესაბამისად ფუნქციონირებს ფარმაკოზედამხედველობის სისტემა, რომელიც გამოიყენებული პროდუქციის თერაპიულ ეფექტურობასა და გვერდითი მოვლენების მონიტორინგს აწარმოებს.

კომპანიაში დანერგილი მომხმარებელთა საჩივრების მართვის სისტემა, რომელიც ითვალისწინებს თითოეული პრეტენზიის ძირეულ გამოკვლევას და აღმოფხვრას. უნდა აღინიშნოს რომ წლების განმავლობაში მათი რიცხვი არის ძალიან დაბალი. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ რაიმე მნიშვნელოვანი საჩივრების შემთხვევები საექსპორტო ქვეყნებიდან არ დაფიქსირებულა.

3. კორპორატიული კულტურა და პერსონალის კვალიფიკაცია, მოტივაცია არის კომპანიის პოლიტიკის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიმართულება.

კომპანიაში დასაქმებულია მაღალკვალიფიციური პერსონალი ძირითადად ფარმაცევტული და სამედიცინო განათლებით, მათ შორის 9 დოქტორის აკადემიური ხარისხით შესაბამის სპეციალობებში. კომპანიაში დანერგილია პერსონალის სწავლების და კვალიფიკაციის ამაღლების კომპლექსური სისტემა, რომელიც ითვალისწინებს როგორც შიდა, ასევე გარე ტიპის სწავლებებს, რაც მუდმივად უზრუნველყოფს არსებული კადრების მაღალი კომპეტენციის შენარჩუნებას.

გარდა კვალიფიკაციისა, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება ასევე პერსონალის უსაფრთხოების საკითხებს. მიუხედავად მომეტებული რისკის საწარმოო უბნებისა და ხარისხის კონტროლის ლაბორატორიისა, დღემდე საწარმოო ტრავმის, ან სხვა რაიმე უბედური შემთხვევის არცერთი შემთხვევა არ დაფიქსირებულა.

კომპანიის მენეჯმენტისთვის მნიშვნელოვანია ისიც, რომ შპს „ავერსი-რაციონალის“ პერსონალი ყოველთვის აქტიურად იღებს მონაწილეობას სხვადასხვა სახის არასამსახურეობრივ აქტივობებში, რაც კომპანიის კორპორატიული კულტურის განმტკიცებასა და გუნდურობის შენარჩუნებას უწყობს ხელს.

„ავერსი-რაციონალი“ ასევე გრძნობს რა სოციალურ პასუხისმგებლობას, როგორც ზოგადად, განსაკუთრებით საკუთარი თანამშრომლების მიმართ, აქტიურად არის ჩართული საქველმოქმედო ფონდებში, რომლითაც საჭიროების შემთხვევაში კომპანიის თანამშრომლებიც სარგებლობენ ჯანმრთელობის განსაკუთრებული პრობლემების გამოვლენისას.

4. კომპანიის ხელმძღვანელობა ორიენტირებულია მუდმივად ცვლადი გარემოსა და მზარდი კონკურენციის პირობებში წარმატებულ ფუნქციონირებაზე, რაც მუდმივი განვითარების გარეშე ვერ მოხდება. ამიტომ კომპანიის მიზნები, და განვითარების გრძელვადიანი და მოკლევადიანი გეგმები, ორიენტირებულია სწორედ მუდმივ ზრდაზე და განვითარებაზე.

დამატებით, აღსანიშნავია ისიც, რომ შპს ავერსი-რაციონალისთვის ხარისხობრივ მაჩვენებელს წარმოადგენს გარემოზე ზემოქმედების საკითხი, ამ მხრივ დანერგილია ნარჩენების მართვის სისტემა, რომელიც სრულ შესაბამისობაშია საკანონმდებლო მოთხოვნებთან. შეფასებული და დადასტურებულია, რომ შპს „ავერსი-რაციონალის“ საქმიანობა არანაირ ნეგატიურ გავლენას არ ახდენს გარემოზე და ქარხნის ირგვლივ განლაგებულ იურიდიული ობიექტებზე, დაწესებულებებზე და მოსახლეობაზე.

ბიზნეს ეთიკის კუთხით, ასევე „ავერსი-რაციონალის“ პოლიტიკაში ჩადებულია ყველა საკანონმდებლო მოთხოვნების სრული დაცვა (არა მხოლოდ საქართველოში, არამედ საექსპორტო ქვეყნებშიც), ასევე კომპანიის ყველა დონის პარტნიორთან და დაინტერესებულ მხარესთან სამართლიანი და გამჭვირვალე ურთიერთთანამშრომლობა, მათვის საიმედოობისა და ხარისხის გარანტიად ყოფნა.

ინფორმაცია წილის და აქციების შეძენის შესახებ

შპს „ავერსი-რაციონალი“ არ არის დაკავებული წილების ან აქციების გამოშვება/შეძენით.

წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების შესახებ დამატებითი განმარტებები

საქმიანობის შეფასებისთვის კომპანია განიხილავს შემდეგ ფინანსურ მაჩვენებლებს:

- მომგებიანობის თვალსაზრისით, 2024 წლის შ.პ.ს „ავერსი-რაციონალის“ EBITDA-ს მარჯა შეადგენს 20.5%-ს, რომელიც გამოითვლება წმინდა მოგებას დამატებული საპროცენტო ხარჯები, გამოკლებული საპროცენტო შემოსავალი, გადასახადები და ცვთა-ამორტიზაციის ხარჯები - შეფარებული ჯამურ ამონაგებთან, 2023 წლის მონაცემებთან (17.1%) შედარებით გაზრდილია 3%-ით, რაც განაპირობა ამონაგების ზრდა და ფიქსირებული ხარჯების ეფექტმა.
- უკუგების თვალსაზრისით წმინდა მოგება კაპიტალთან მიმართებაში შეადგენდა 39.5%, რაც 2023 წლის მონაცემებს (39.8%) არსებითად შეესაბამება.
- უკუგება აქტივებზე 2024 წელს 19.3%, ხოლო 2023 წელს - 18.5%.
- მიმდინარე აქტივების ფარდობა, კომპანიის მიმდინარე ვალდებულებებთან შეადგენს 1.66-ს, 2023 წელს იგივე მონაცემი იყო 1.59.

დამატებითი ინფორმაცია ფინანსური მაჩვენებლების შესახებ იხილეთ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

შპს „ავერსი-რაციონალი“ რისკები რეგულარულად ანალიზდება კომპანიის უმაღლესი მენეჯმენტის მიერ. ანალიზის შედეგად რისკების კატეგორირება ხდება რამდენიმე ჯგუფად და იგეგმება მათი აღმოფხვრის ღონისძიებები. რისკების იდენტიფიკაციისა და შეფასების პროცესის შედეგად კომპანია გამოყოფს ქვემოთ მოცემულ გარემოებებთან დაკავშირებულ რისკებს:

- საბაზრო;
- საკანონმდებლო;
- საერთაშორისო სტანდარტებთან;
- პერსონალთან, მის მოტივაციასთან, საკადრო პოლიტიკასთან;
- ინფორმაციულ უსაფრთხოებასთან;
- შრომის უსაფრთხოებასთან;
- გარემოზე ზემოქმედებასთან;
- მომხმარებლებთან;
- პროდუქციის ხარისხთან;
- მიმდინარე პროცესებთან დაკავშირებული რისკები.

გარდა ამისა, ასევე ყოველწლიურად კომპანიის უმაღლესი ხელმძღვანელობა ახდენს კომპანიის შიდა და გარე კონტექსტის ანალიზს, რომლის მიხედვითაც დგინდება კომპანიის ძლიერი და სუსტი მხარეები, შესაძლებლობები და საფრთხეები/რისკები, რომლის მიხედვითაც კომპანიის ძირითად შესაძლო რისკებად იდენტიფიცირებულია შემდეგი:

- ადგილობრივი და ევრაზიის ეკონომიკური კავშირის რეგულაციების გამკაცრება - არსებობს ბიუროკრატიის ზრდის რისკი, ასევე მომწოდებლებთან დაკავშირებული შეფერხებები, რამაც შესაძლოა შეაწიროს საწარმოს დაგეგმილი მიზნების შესრულება დროში. აღნიშნული რისკის შემცირების მიზნით, შპს „ავერსი-რაციონალი“ აქტიურად არის ჩართული ახალი მოთხოვნების შესწავლის და ოპერატიული დანერგვის პროცესში;
- კონკურენტების გააქტიურება - ანტიპიარი, კადრების გადამხრება და სხვ. აღნიშნულთან დაკავშირებით კომპანიის მენეჯმენტი აქტიურად ატარებს ბაზრის კვლევებს, კონკურენტების ანალიზს, პერსონალის მოტივაციის სისტემების დახვეწას, რათა შეინარჩუნოს კონკურენტუნარიანობა და იმიჯი ბაზარზე;
- ქართული წარმოების დაბალი იმიჯი - მოსახლეობის დაბალი ნდობის ხარისხი ქართული წარმოების მედიკამენტების მიმართ. რისკის შესამცირებლად, კომპანიის მარკეტინგის და პიარის დეპარტამენტები აქტიურად მუშაობენ, რათა აამაღლონ მოსახლეობის ცნობიერების დონე ამ კუთხით.

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის მმართველობის ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2025 წლის 4 ივნისს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

მაღხაზ კურტანიძე

ფინანსური დირექტორი

ალექსანდრე ჯანაშია

შპს ავერსი-რაციონალი

მმართველობის ანგარიშგება

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(ლარში)

ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

შპს „ავერსი-რაციონალი“ რისკები რეგულარულად ანალიზდება კომპანიის უმაღლესი მენეჯმენტის მიერ. ანალიზის შედეგად რისკების კატეგორირება ხდება რამდენიმე ჯგუფად და იგეგმება მათი აღმოფხვრის ღონისძიებები. რისკების იდენტიფიკაციისა და შეფასების პროცესის შედეგად კომპანია გამოყოფს ქვემოთ მოცემულ გარემოებებთან დაკავშირებულ რისკებს:

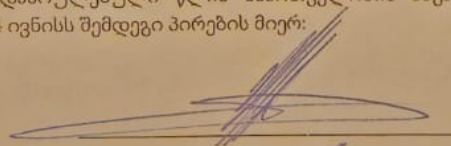
- საბაზრო;
- საკანონმდებლო;
- საერთაშორისო სტანდარტებთან;
- პერსონალთან, მის მოტივაციასთან, საკადრო პოლიტიკასთან;
- ინფორმაციულ უსაფრთხოებასთან;
- შრომის უსაფრთხოებასთან;
- გარემოზე ზემოქმედებასთან;
- მომხმარებლებთან;
- პროდუქციის ხარისხთან;
- მიმდინარე პროცესებთან დაკავშირებული რისკები.

გარდა ამისა, ასევე ყოველწლიურად კომპანიის უმაღლესი ხელმძღვანელობა ახდენს კომპანიის შიდა და გარე კონტექსტის ანალიზს, რომლის მიხედვითაც დგინდება კომპანიის ძლიერი და სუსტი მხარეები, შესაძლებლობები და საფრთხეები/რისკები, რომლის მიხედვითაც კომპანიის ძირითად შესაძლო რისკებად იდენტიფიცირებულია შემდეგი:

- ადგილობრივი და ევრაზიის ეკონომიკური კავშირის რეგულაციების გამკაცრება - არსებობს ბიუროკრატიის ზრდის რისკი, ასევე მომწოდებლებთან დაკავშირებული შეფერხებები, რამაც შესაძლოა შეაწელოს საწარმოს დაგეგმილი მიზნების შესრულება დროში. აღნიშნული რისკის შემცირების მიზნით, შპს „ავერსი-რაციონალი“ აქტიურად არის ჩართული ახალი მოთხოვნების შესწავლის და ოპერატიული დანერგვის პროცესში;
- კონკურენტების გააქტიურება - ანტიპიარი, კადრების გადამბირება და სხვ. აღნიშნულთან დაკავშირებით კომპანიის მენეჯმენტი აქტიურად ატარებს ბაზრის კვლევებს, კონკურენტების ანალიზს, პერსონალის მოტივაციის სისტემების დახვეწას, რათა შეინარჩუნოს კონკურენტუნარიანობა და იმიჯი ბაზარზე;
- ქართული წარმოების დაბალი იმიჯი - მოსახლეობის დაბალი ნდობის ხარისხი ქართული წარმოების შედეგატების მიმართ. რისკის შესამცირებლად, კომპანიის მარკეტინგის და პიარის დეპარტამენტები აქტიურად მუშაობენ, რათა აამაღლონ მოსახლეობის ცნობიერების დონე ამ კუთხით.

2024 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის მმართველობის ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2025 წლის 4 ივნისს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

მალბაზ კურტანიძე

ფინანსური დირექტორი

ალექსანდრე ჯანაშია